

NLB Banka

Stvaramo bolju budućnost.

NLB Banka AD Podgorica
Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Sadržaj

Godišnji izvještaj o poslovanju NLB Banke AD Podgorica (u daljem tekstu: Banka) sačinjen je shodno odredbama Odluke o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore (Službeni list Crne Gore, broj 128/20). Uvažavajući sadržinu propisanu članom 6, daje cjelovitu prezentaciju poslovanja Banke, od prikaza poslovnih aktivnosti i organizacije, načina upravljanja rizicima, do osvrta na budući planirani investicioni razvoj.

Prezentovani podaci i informacije u Izvještaju za 2022. godinu bazirani su na konačnim knjigovodstvenim podacima, uvažavajući i podatke iz dodatnih evidencija u Banci, u poređenju sa stanjem na kraju i za 2021. godinu.

Opšti podaci o Banci na dan 31. decembar 2022.	3
Organizaciona šema Banke na dan 31. decembar 2022.	4
Izjava Upravnog odbora NLB Banke AD Podgorica	5
Ključni događaji	6
Ključna dešavanja 2022. godine.....	8
Makroekonomski indikatori	9
Bankarski sektor	10
Regulatorno okruženje.....	11
Opis poslovne aktivnosti	12
Poslovanje Banke	13
Pozicija na tržištu	13
Analiza finansijskog rezultata	13
Analiza bilansa stanja	16
Kapital i adekvatnost kapitala	19
Likvidnosna pozicija.....	19
Poslovne jedinice	20
Planirani budući razvoj.....	21
Upravljanje rizicima.....	22
Ciljevi i metode upravljanja rizicima.....	22
Izloženost rizicima	22
Politike upravljanja rizicima.....	23
Sistem internih kontrola.....	23
Aktivnosti razvoja	25
Upravljanje kadrovima.....	26

Prikaz pravila korporativnog upravljanja.....	27
Organi upravljanja.....	28
Ostalo	31
Socijalna i kadrovska pitanja	31
Društveno odgovorna uloga Banke.....	31
Sprečavanje mita i korupcije.....	33

Izjava Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

Opšti podaci o Banci na dan 31. decembar 2022.

Naziv	NLB Banka a.d. Podgorica
Sjedište i adresa	Bulevar Stanka Dragojevića br. 46, 81000 Podgorica
PIB	02011395
Djelatnost	Ostalo monetarno posredovanje
Broj zaposlenih	369
Broj akcionara	197
Vrijednost osnovnog kapitala	26.648.331,98 EUR
Broj akcija	15.347,266
Nominalna vrijednost akcije	1,73635695 EUR

Vlasnici sa najvećim učešćem	% vlasništva
NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d.	99,871%
JP “ STAMBENO – KOMUNALNO PREDUZEĆE “	0,013%
“MEGATREND CO” sa p.o. Preduz. za intel. Usluge	0,007%
GIP “ RADNIK “ DD. BIJELO POLJE	0,004%
SO “ BUDVA “ BUDVA	0,004%
OG DI “VUKMAN KRUŠČIĆ” – MOJKOVAC	0,004%
OPŠTINSKI FOND ZAJEDNIČKIH REZERVI ULCINJ	0,003%
INEX “ ZLATNA OBALA “ – PJ SUTOMORE	0,003%
JZU. OPŠTA BOLNICA “ BLAŽO ORLANDIĆ “ BAR.	0,003%
HORIZON LOGISTICS U STEČAJU A.D BAR	0,003%

Nadzorni odbor
Archibald Kremser, predsjednik
Marjana Usenik, zamjenica predsjednika
Uroš Jerovšek, član
Liliana Lapadatoni Huluta, nezavisni član
Igor Macura, član (od 4.4.2022.)
Gordana Đurović, nezavisni član (od 4.4.2022.)
Branka Pavlović, nezavisni član (od 30.8.2022.)
Mijat Jocović, nezavisni član (1.1.2022-30.8.2022.)

Revizorski odbor
Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica
Andreja Golubić, zamjenica predsjednice
Polona Kurtevska, član

Upravni odbor
Martin Leberle, Predsjednik Upravnog odbora
Dražen Vujošević, član Upravnog odbora
Lana Đurasović, član Upravnog odbora (od 3.6.2022.)
Dino Redžepagić, član Upravnog odbora (do 3.6.2022.)

Revizor
Ernst & Young Montenegro d.o.o.

Odbor za imenovanja
Archibald Kremser, predsjednik (od 18.2.2022.)
Marjana Usenik, član (18.2.2022.- 8.4.2022.)
Mijat Jocović, član (18.2.2022-8.4.2022.)
Igor Macura, član (od 8.4.2022.)
Gordana Đurović, član (od 8.4.2022.)

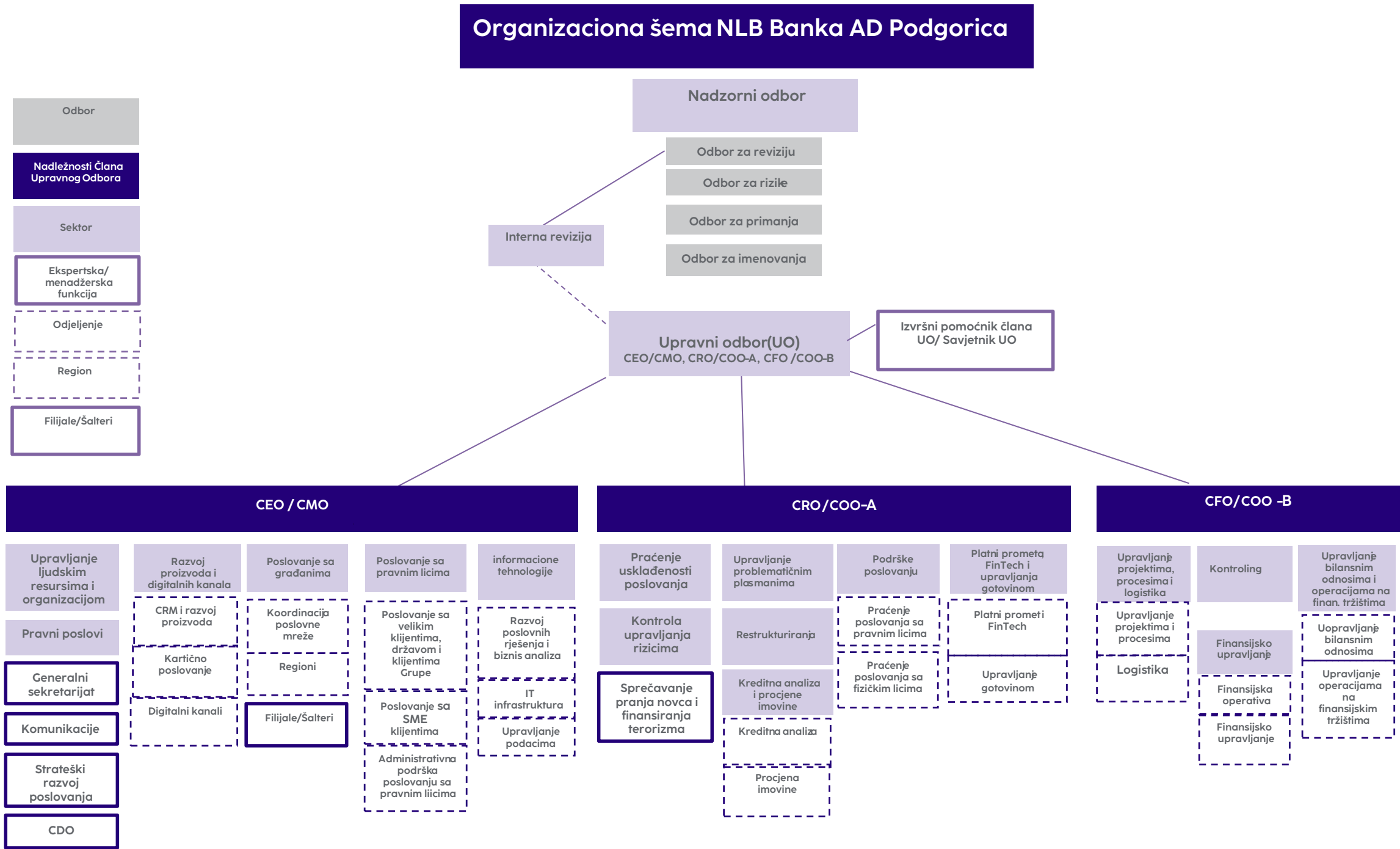
Odbor za rizike
Marjana Usenik, predsjednica (od 18.2.2022.)
Uroš Jerovšek, član (od 18.2.2022.)
Liliana Lapadatoni Huluta, član (od 18.02.2022.)

Odbor za primanja
Uroš Jerovšek, predsjednik (od 18.2.2022.)
Archibald Kremser, član (od 18.2.2022.-8.4.2022.)
Mijat Jocović, član (18.2.2022-30.8.2022.)
Igor Macura, član (od 8.4.2022.)
Branka Pavlović, član (od 30.9.2022.)

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Organizaciona šema Banke na dan 31. decembar 2022

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Izjava Upravnog odbora NLB Banke AD Podgorica

U godini za nama uspjeli smo da ostvarimo više od zacrtanih ciljeva, uz poboljšanje performansi u svim segmentima poslovanja, što je rezultiralo najuspješnijom godinom do sad, sa rekordnom neto dobiti NLB Banke AD Podgorica.

Zajedničkim snagama, uz podršku i povjerenje naših klijenata, minimizirali smo negativan uticaj pandemije i svjetske ekonomsko-socijalne krize. Naš tim motivisanih i ambicioznih profesionalaca uspio je ne samo da u potpunosti integriše i opsluži sve bivše klijente Komercijalne banke već od prvog dana nakon spajanja, na najvećem nivou, već i da okupi nove klijente, pa tako danas imamo tržišni udio veći od 20% i lidersku poziciju u oblasti stambenih kredita u zemlji.

Dobri pokazatelji poslovanja dolaze kao logičan slijed našeg posvećenog rada sa klijentima i želje da gradimo dugoročna

Dražen Vujošević
Član Upravnog odbora

partnerstva nudeći odgovorno finansijsko savjetovanje. U prilog tome ide i podatak o broju i sumi restrukturiranih kredita u kratkom roku, čime su naši stručnjaci brzo i kvalitetno uspjeli da pruže podršku osjetljivoj kategoriji klijenata koji su se našli u problemu nakog pandemije korona virusa.

Započeli smo transformaciju naše banke u agilnu organizaciju, u želji da ubrzamo poslovne procese i donošenje odluka i na taj način postanemo ne samo bolji partner za naše klijente, već i poželjan poslodavac za vrhunske bankare i profesionalce u regionu.

Naš uspjeh prepoznale su dvije renomirane medijske kuće: **Euromoney** i **Financial Times** dodijelivši nam prestižne nagrade: *»Najbolja banka u Crnoj Gori 2022«* i *»Banka godine u Crnoj Gori 2022«*. Posebno smo ponosni jer ova priznanja dolaze od najkompetentnijeg žirija – pa ih često nazivamo „Bankarski Grand slam“.

Ne opiremo se promjenama u želji da budemo bolji, dostupniji, promovišemo postojeće i razvijamo nove digitalne kanale, edukujemo naše klijente, predlažući zdrave finansijske izbore. Nastavićemo da se razvijamo u ovom pravcu , a jedna od prekretnica za 2023. godinu biće i renoviranje naše vodeće filijale i sjedišta Banke u Podgorici. Do kraja godine završićemo ovaj

Lana Đurasović
Član Upravnog odbora

značajan projekat i ponuditi našim klijentima još bolju uslugu, a našim kolegama udoban, moderan i atraktivan radni prostor.

Nastavićemo da gradimo kolektiv zadovoljnih uposlenika i da dajemo puni doprinos kvalitetu života lokalne zajednice čije potrebe osluškujemo i spremno odgovaramo na njih kroz naše društveno odgovorne aktivnosti, po kojima smo prepoznati u društvu. Implementirali smo zahtjevne ciljeve vezane za »ESG« (Environmental, Social, Governance) koji važe za sve naše aktivnosti i sve naše kolege. Usvajamo, promovišemo i djelujemo u skladu sa vrijednostima NLB Grupe koje su usmjerene na rastu i razvoju zaposlenih, podsticanje preduzetništva i poboljšanje kvaliteta života.

Čvrsto vjerujemo da možemo obezbijediti dodatnu vrijednost klijentima, zaposlenima i istovremeno čitavom društvu i zato smo krenuli putem intenzivnog integrisanja održivosti u svoje poslovanje. U protekloj godini, predano smo radili na cilju da u sve svoje aktivnosti integrišemo održive Principe Ujedinjenih nacija za odgovorno bankarstvo a od proljeća smo se pridružili i **Net Zero** bankarskoj alijansi Ujedinjenih nacija koja ima za cilj da uskladi kreditne i investicione portfelje u cilju postizanja nulte neto emisije do 2050. godine ili ranije.

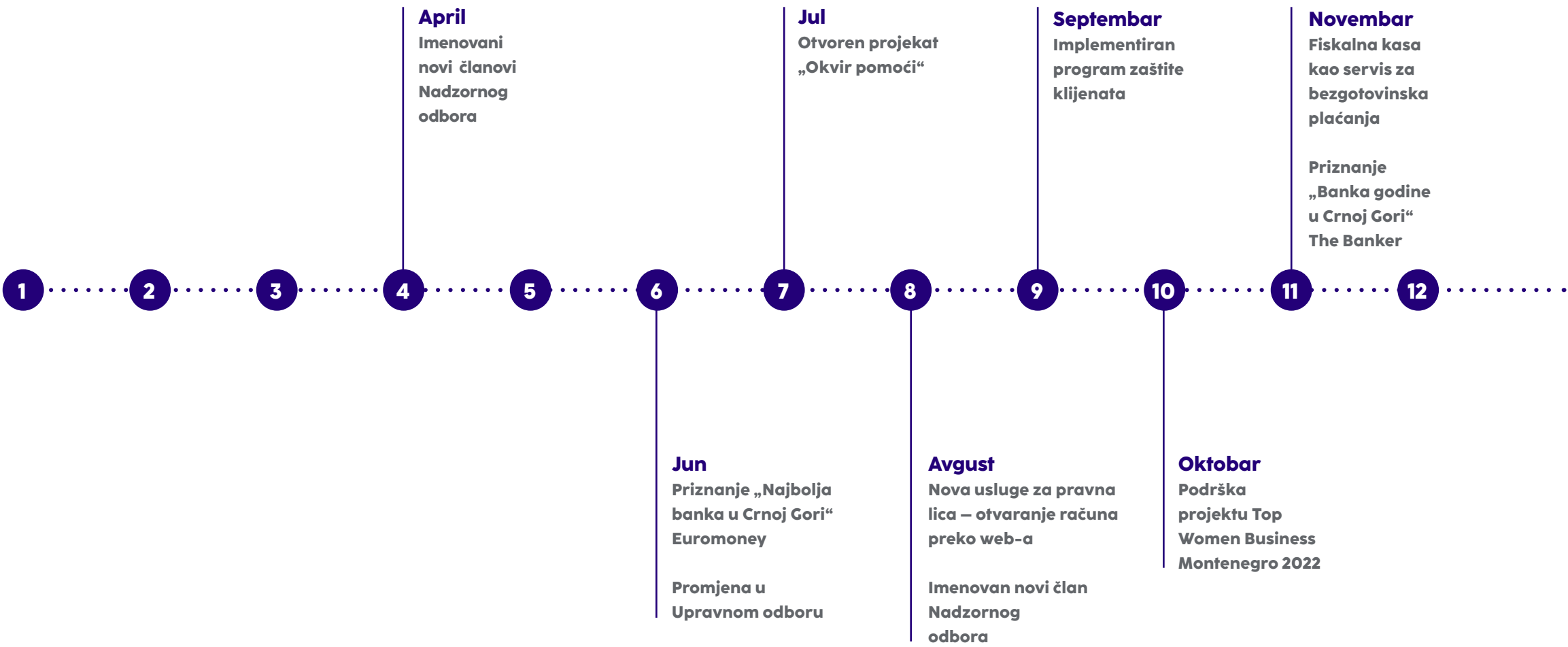
Spremno dočekujemo sve što dolazi!

Martin Leberle
Predsjednik Upravnog odbora

Izjava
Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

Sadržaj

Ključni događaji

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Ključni događaji

April

Novi članovi Nadzornog odbora: Skupština akcionara donijela odluku o imenovanju novih članova Nadzornog odbora: Gordane Đurović (nezavisni član) i Igora Macure.

Jun

Priznanje „Najbolja banka u Crnoj Gori“ dodijeljeno NLB Banci od strane svjetski uticajnog finansijskog magazina „Euromoney“.

Promjena u Upravnom odboru: Centralna Banka Crne Gore izdala odobrenje za izbor Lane Đurasović, za obavljanje funkcije člana Upravnog odbora, umjesto Dina Redžepagića, kome je članstvo u Upravnom odboru prestalo razriješenjem, na lični zahtjev.

Jul

Otvoren Projekat „Okvir pomoći“ kao vid podrške lokalnoj biznis zajednici, sa fokusom na održive projekte i zelene ideje.

Avgust

Novi članovi Nadzornog odbora: Odobrenje za izbor Branke Pavlović, za obavljanje funkcije nezavisnog člana. Ona je stupila na mjesto člana Nadzornog odbora, umjesto Mijata Jocovića, kome je članstvo prestalo razriješenjem, na lični zahtjev.

Nova usluga za preduzeća: Pokretanje procesa otvaranja poslovnog računa na brz i jednostavan način na web sajtu Banke, na posebno pripremljenoj platformi, kao novina na tržištu.

Septembar

Program zaštite klijenata koji imaju kredite sa varijabilnom kamatnom stopom: Preventivna intervencija Centralne banke Crne Gore i zahtjev prema komercijalnim bankama da pripreme programe zaštite klijenata koji imaju kredite sa varijabilnom kamatnom stopom.

Oktobar

Podrška Projektu „Top Women Business Montenegro 2022“, kao generalni pokrovitelj, sa ciljem osnaživanja poslovne zajednice žena u Crnoj Gori.

Novembar

Priznanje – „Banka godine u Crnoj Gori“ dodijeljeno NLB Banci od strane Internacionalnog finansijskog magazina The Banker, u izdanju renomirane medijske grupe Financial Times.

Dopunjena ponuda za preduzeća: Fiskalna kasa, kao inovativan i praktičan servis, na kojoj je moguće plaćati karticom kao na standardnom POS terminalu. Uređaj se može koristiti istovremeno za gotovinska plaćanja i digitalna plaćanja kakva su plaćanje karticom i mobilnim telefonom.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog
rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Sadržaj

Ključna dešavanja 2022. godine

Finansijski pokazatelji

Godina rekordne neto dobiti u iznosu od 15,5 miliona EUR, uz poboljšanje performansi u svim segmentima poslovanja, kao kombinacija sinergetskih efekata spajanja sa Komercijalnom bankom i organskog rasta Banke.

Nekamatni prihodi bilježe snažan rast. Neto naknade i provizije porasle su 53% u odnosu na prethodnu godinu.

Rast neto kamatnih prihoda za 35% u odnosu na prethodnu godinu, generisan jakom kreditnom aktivnošću, kao i efektom integracije Komercijalne banke.

Rezultat prije obezvređenja i rezervisanja bilježi rast od 50% u odnosu na prethodnu godinu, odnosno 28%, isključujući efekat spajanja sa Komercijalnom bankom.

Poslovna aktivnost i projekti

Godinu su obilježile brojne kampanje i inovacije u cilju poboljšanja ponude, kako u segmentu fizičkih, tako i u segmentu pravnih lica. Novi realizovani krediti stanovništvu bilježe rast od 24% u odnosu na prethodnu godinu, dok je kod pravnih lica zabilježen rast od 38%.

Banka je i u 2022. godini nastavila intezivne aktivnosti na polju društveno odgovornog poslovanja, podržavajući brojne

projekte i kampanje humanitarnog karaktera, kao i pružanjem finansijske podrške preduzetništvu i privredi. Uzimajući u obzir aktivnosti i posvećenost navedenom segmentu, kao i finansijske performanse, Banka je u 2022. godini dobila dvije prestižne nagrade renomiranih finansijskih časopisa: Euromoney: „Najbolja banka u Crnoj Gori” i The Banker: „Banka godine u Crnoj Gori.”

Kvalitet portfelja

Visok udio izloženosti prema stanovništvu u strukturi kreditnog portfolija pozitivno doprinosi diversifikaciji i kvalitetu kreditnog portfolija.

Povoljnija tržišna situacija u odnosu na prethodnu godinu (poreska reforma koja je dovela do uvećanja zarada stanovništva) odrazila se na stabilnost kvaliteta portfolija, prije svega u segmentu stanovništva, što je uticalo na povoljan trošak rizika i u 2022. godini.

Prethodno navedeno, uz proaktivan pristup restrukturiranju i naplati portfolija NPE (nekvalitetna izloženost), dovelo je do smanjenja učešća NPE do nivoa 6,4% (-4,3 p.p) na kraju 2022. godine, uz jasnu strategiju daljeg smanjenja u narednom periodu.

Kapital i likvidnost

Koeficijent adekvatnosti kapitala na kraju 2022. godine iznosi 18,4% i značajno je iznad regulatornog minimuma (10,1%). Rastom akumulirane dobiti i primjenom mjere Centralne banke Crne Gore kojom su djelimično isključeni negativni efekti vrednovanja dužničkih finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju u skladu sa MSFI 9, koji su uključeni u ukupni ostali

rezultat, Banka je poboljšala koeficijent adekvatnosti kapitala za 2,1 p.p.

Depoziti nebanaka na nivou bankarskog sektora bilježe rast od 24%, uz značajno smanjenje LTD-a (2021: 72%; 2022: 63%), uzrokujući višak likvidnih sredstava u sistemu. Sa druge strane, ovaj pokazatelj je u Banci bio stabilniji i smanjio se sa 84% na 80%.

Banka je u svakom momentu aktivno upravljala likvidnim sredstvima, održavajući adekvatan nivo, usmjeravanjem viška likvidnosti u kupovinu hartija od vrijednosti.

Strategija i perspektiva

I pored izazovne geopolitičke situacije, izraženih inflatornih pritisaka i rizika u fiskalnoj sferi, dalji planovi se zasnivaju na strateškoj orijentaciji i potencijalu rasta u pojedinim segmentima uz jači fokus na digitalizaciju, uzimajući u obzir optimalnu alokaciju kapitala u odnosu na profitabilnost i sklonost riziku.

U fokusu će biti stabilan rast prihoda, uz održiv nivo troškova.

Banka će se i u budućnosti starati da doprinese poboljšanju kvaliteta života u regionu u kome posluje.

Kao dio NLB Grupe, posvećeni smo ispunjavanju potreba naših stejkholdera i održivom poslovanju.

- Izjava
Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Makroekonomski indikatori

Septembar 2022.

Rast BDP-a za prvih 9 mjeseci iznosio je 3,2%.

Bruto domaći proizvod Crne Gore u trećem kvartalu 2022. godine iznosio je 1.824,1 miliona EUR, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1.598,9 miliona EUR. Stopa realnog rasta BDP-a u trećem kvartalu 2022. godine iznosila je 3,2% (7,2% rast u prvom kvartalu, 12,7% rast u drugom kvartalu 2022).

Industrijska proizvodnja je u prvih devet mjeseci 2022. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježila pad od 3,8%. Pad proizvodnje je evidentiran u sektoru snadbijevanja električnom energijom, gasom i parom od 17,8%, dok je rast ostvaren u sektorima prerađivačka industrija od 4,5% i vađenje ruda i kamena od 11,1%.

Godišnja inflacija u septembru 2022. godine, mjerena potrošačkim cijenama iznosila je 16%, dok je inflacija mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena iznosila 14,7. Najveći rast cijena zabilježen je u kategoriji odjeća i obuća 8,8%, najviše zbog rasta cijena odjeće od 12,1%.

Prosječna zarada (bruto) u septembru 2022. godine u Crnoj Gori iznosila je 887 eura, dok je prosječna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 718 eura. Prosječna (neto) zarada u septembru 2022. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine zabilježila je rast od 34,7%. Preliminarni podaci za 2022. godinu pokazuju rast realnih zarada u odnosu na 2021. od 18,4%.

Broj nezaposlenih lica u septembru 2022. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine manji je za 17,96%.

Broj dolazaka turista prema preliminarnim podacima, u kolektivnom smještaju, u prvih devet mjeseci 2022. godine iznosio je 987.524, što je za 56,26% više u odnosu na uporedni period prethodne godine. U istom periodu ostvareno je 3,8 miliona noćenja, što predstavlja rast od 43,66%.

Očekivanja i prognoze za 2023.

Svjetska banka prognozira rast crnogorskog BDP u 2023. godini od 3,4%, dok se u narednoj godini očekuje rast od 3,1%.

Svjetska banka smanjila je inicijalne prognoze rasta crnogorske ekonomije za 2023. i 2024. godinu, zbog usporavanja reformi i neizvjesnosti usled pogoršanja spoljnih faktora. Naime, prema prognozama iz januara 2023. godine, Svjetska banka očekuje da će crnogorski BDP u 2023. godini porasti 3,4%, što je 1,3 procentna poena niže nego u prethodnom izvještaju. Smanjena je projekcija rasta i za 2024. godinu, i to za 0,6 procentnih poena, na 3,1%.

Vlada Crne Gore je na sjednici iz januara 2023. godine usvojila Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period od 2023. do 2025. godine (PER 2023.).

Riječ je o dokumentu u kome Vlada predstavlja svoju ekonomsku politiku za 2023. godinu i srednjoročni period, i koji je osnova za ekonomski dijalog sa Evropskom komisijom u procesu EU integracija. Sastoji se iz tri ključna poglavlja: makroekonomski okvir, fiskalni okvir i poglavlje o strukturnim reformama.

Makroekonomske i fiskalne projekcije u PER-u 2023. praćene su setom od 19 prioritetnih reformskih mjera, datih kao odgovor na tri najveća strukturna izazova crnogorske ekonomije: visoka nezaposlenost (naročito žena i mladih) i problem dugoročne nezaposlenosti, nepovoljan regulatorni okvir i postojanje neformalne ekonomije; kao i izazov zelene trazicije, reflektovan u zaštiti životne sredine i klimatskim promjenama.

Reformske mjere obuhvataju izmjene zakonodavnog okvira, finansijska ulaganja i sektorsku podršku, kao i nova institucionalna rješenja, kojima se stvaraju preduslovi za ulaganja od strane privatnog sektora i proširenje proizvodne baze.

Naročito su značajne mjere digitalizacije i podsticanje razvoja inovacionih djelatnosti na konkurentnost i produktivnost domaće privrede.

Generalno, mjere ekonomske i fiskalne politike, kao i strukturne reforme sadržane u PER-u 2023. za srednjoročni period su u funkciji postizanja inkluzivnijeg ekonomskog rasta, a u određenoj mjeri i usklađenosti sa zajedničkim zaključcima Evropske Unije i Crne Gore.

Kretanje ključnih makroekonomskih indikatora u Crnoj Gori ¹

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
BDP (godišnja stopa rasta %)	4,1	-15,3	13,0	3,2	2,6
Platni bilans (%BDP)	-15,0	-26,0	-10,8	3,7	n.a.
Javni dug (%BDP)	74,9	103,3	83,3	71,7	n.a.
Prosječna inflacija (%)	1,0	-0,9	4,6	17,2	7,5
Stopa nezaposlenosti (%)	15,7	18,4	15,8	13,0	14,5

¹ Prognoza NLB d.d.

- Izjava
Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

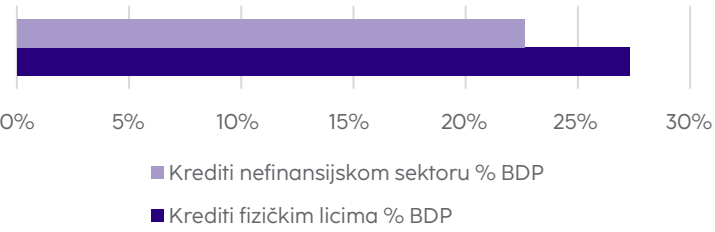
Bankarski sektor

Finansijski sektor je ostao stabilan tokom 2022. godine, stopa adekvatnosti kapitala u cijelom sistemu je iznad regulatornih zahtjeva i likvidnost je dobra.

Novoodobreni krediti tokom 2022. godine iznosili su skoro 1,5 milijardi eura, što je za preko 30% više u odnosu na 2021. godinu i 18% više u odnosu na rekordnu 2019. godinu, pokazuju podaci o poslovanju banaka.

Kroz ovako intenzivnu kreditnu aktivnost, banke su dale puni doprinos oporavku domaće ekonomije. Prema preliminarnim

Kreditni nefinansijskom sektoru i fizičkim licima u Crnoj Gori u 2022. godinu

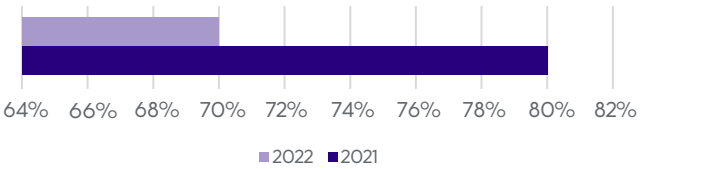
Kretanje kredita i depozita bankarskog sistema u Crnoj Gori u 2022. godini (stanje na 30. septembar 2022.)

	u mil EUR	Δ % YoY
Nefinansijske korporacije krediti	1.413	10,7
Fizička lica krediti	1.588	9,1
Nefinansijske korporacije depoziti	2.321	44,0
Fizička lica depoziti	2.458	12,6

podacima, NPL, odnosno učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, je na kraju 2022. godine iznosio 5,72% i bio je na nižem je nivou u odnosu na kraj 2021., kada je iznosio 6,17%. Održavanju relativno niskog nivoa NPL-a, uprkos strožijem regulatornom okviru čija je implementacija počela u 2022. godini, doprinijele su sveobuhvatne aktivnosti Centralne banke Crne Gore.

Uz nastavak profitabilnog poslovanja, visoku likvidnost i dobru kapitalizovanost bankarskog sektora, izraženu kroz koeficijent solventnosti iznad 18%, zabilježen je i godišnji rast depozita od skoro 25%, koji su na kraju 2022. godine iznosili 5,2 milijarde EUR.

Kretanje LTD (kreditni / depoziti)

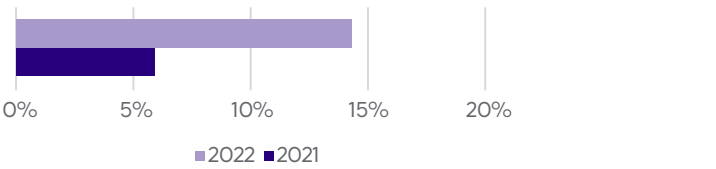

Kretanje ključnih indikatora bankarskog sistema u Crnoj Gori u 2022. godini (stanje na 30. septembar 2022.)

Neto kamatna marža		Nekvalitetni krediti		Koeficijent solventnosti	
2021. %	2022. %	%	Δ pp YoY	%	Δ pp YoY
4,0	4,0	5,9	0,03	18,4	-0,1

Godinu je obilježila i preventivna intervencija Centralne banke Crne Gore i zahtjev da banke pripreme programe zaštite klijenata koji imaju kredite sa varijabilnom kamatnom stopom. Poslovne banke u Crnoj Gori su do kraja trećeg kvartala 2022. godine pripremile programe zaštite klijenata koji imaju kredite sa varijabilnom kamatnom stopom, koji su omogućili prelazak na kredite sa važećom fiksnom kamatnom stopom za tu vrstu kredita, bez plaćanja naknade i dodatnog troška. Kroz ove programe, korisnici kredita na jasan i nedvosmislen način upozoreni su na sve rizike koji proizilaze iz promjenjivosti kamatnih stopa.

ROE (povrat na kapital) kretanje

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Regulatorno okruženje

Početkom 2022. godine počela je primjena niza propisa koji su za cilj imali sprovođenje sveobuhvatnog programa poreske i ekonomske reforme u Crnoj Gori.

To se prije svega odnosi na novi **Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju** kojima su ukinuti doprinosi za obavezno zdravstveno osiguranje na teret poslodavca i zaposlenog. U skladu sa ovim zakonom vršeno je usklađivanje ostalih propisa, prije svega:

- Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje,
- Zakona o radu,
- Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa i podzakonskih akata donijetih na osnovu ovog Zakona.

Važan dio sprovođenja navedenog programa tiče se i izmjena **Zakona o porezu na dobit pravnih lica i Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica**.

Propisi koji predstavljaju novinu u normativnom dijelu i dalje usklađivanje sa evropskom regulativom su:

- **Zakon o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja u vezi sa platnim karticama** (u primjeni od januara 2024.)
- **Zakon o uporedivosti naknada povezanih sa računom za plaćanje potrošača, prebacivanju računa za plaćanje potrošača i računu za plaćanje sa osnovnim uslugama** (u primjeni od januara 2023).

Tokom godine su doneseni podzakonski akti za sprovođenje ovog Zakona:

Odluka o kriterijumu za utvrđivanje kreditnih institucija koje su dužne da otvaraju i vode račune za plaćanje sa osnovnim uslugama,

Odluka o utvrđivanju najreprezentativnijih usluga povezanih sa računom za plaćanje potrošača,

Odluka o izgledu i formatu izvještaja o naknadama za izvršene usluge povezane sa računom za plaćanje potrošača,

Odluka o izgledu i formatu informativnog dokumenta o naknadama za najreprezentativnije usluge povezane sa računom za plaćanje potrošača.

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu**

Zakon je izmijenjen u cilju usklađivanja sa Direktivom (EU) 2015/2366 o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (PSD2), koja je pored utvrđivanja većih zahtjeva sigurnosti i unaprijeđenja zaštite korisnika platnih usluga, uvela i uredila dvije nove platne usluge, i to: usluge iniciranja plaćanja i usluge pružanja informacija o računu za plaćanje. U vezi sa uvođenjem navedenih platnih usluga, PSD2 uvodi obavezu banaka da licenciranim pružaocima usluge iniciranja plaćanja i pružaocima usluge informacija o računu za plaćanje omoguće pristup računima klijenata kroz aplikacione programske interfejs (API), kako bi mogli da pružaju platne usluge zasnovane na podacima kojima raspolažu te banke. Takođe, PSD2 je uvela stroge sigurnosne zahtjeve za iniciranje i obradu elektronskih platnih transakcija. Ova direktiva obavezuje pružaoce platnih usluga da primjenjuju tzv. „snažnu autentifikaciju kupaca“ (SCA – Strong Customer Authentication), kada platilac inicira elektronsku platnu transakciju, u cilju veće zaštite njihovih podataka i smanjivanja rizika od prevare. Unaprijeđuju se pravila o zaštiti potrošača kao korisnika platnih usluga.

Centralna banka Crne Gore nastavila je donošenje podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o kreditnim institucijama:

- **Odluka o primjeni bafera za strukturni sistemski rizik,**
- **Odluka o stopi kontracikličnog bafera kapitala,**
- **Odluka o kriterijumima za utvrđivanje ključnih funkcija i osnovnih linija poslovanja kreditne institucije;**

Zakona o računovodstvu:

- **Odluka o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka;**

Zakona o Centralnoj banci Crne Gore i Zakona o računovodstvu:

- **Odluku o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka;**
- **Odluku o statističkim podacima i informacijama koje kreditne institucije dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore.**

U cilju dalje stabilizacije finansijskog poslovanja, ugroženog Covid -19 krizom i situacijom u Ukrajini, Centralna banka Crne Gore donijela je:

- **Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije zarazne bolesti covid-19 na finansijski sistem** koja je dopunjena u drugom kvartalu 2022. zbog dodatnih okolnosti izazvanih **situacijom u Ukrajini**; a zatim i u četvrtom kvartalu, kada su ukinute mjere koje se odnose na tretman restrukturiranja kredita, uz zadržavanje mjere koja se odnosi na zabranu isplate dividende (osim u akcijama), i uvođenje mogućnosti da do 30. juna 2023. godine kreditna institucija može da iz izračuna stavki redovnog osnovnog

kapitala isključi 100% iznosa nerealizovanih gubitaka utvrđenih nakon stupanja na snagu prve verzije odluke, prilikom vrednovanja dužničkih finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju u skladu sa MSFI 9, koji su uključeni u ukupni ostali rezultat.

- **Odluka o makroprudencijalnim mjerama koje se odnose na kredite koje kreditne institucije odobravaju fizičkim licima** - u četvrtom kvartalu ova Odluka je izmijenjena u dijelu produžavanja mjera iz Odluke na još godinu dana, kada je u pitanju odobravanje neobezbijedenih gotovinskih kredita građanima.

U cilju sprovođenja Zakona o poreskoj administraciji, Ministarstvo finansija je usvojilo:

- **Uputstvo o bližem načinu izvještavanja o podacima koje finansijska institucija u vezi stanja računa, izvršenih transakcija i ostvarenih prihoda rezidenata druge države dostavlja organu uprave nadležnom za poslove poreza,** koje obuhvata izvještavanje shodno FATCA i CRS.

U cilju sprovođenja Zakona o porezu na dobit pravnih lica, Ministarstvo finansija usvojilo je

- **Uputstvo o bližem načinu utvrđivanja transfernih cijena transakcija koje definiše način formiranja cijene transakcija sredstava ili stvaranje obaveza među povezanim licima.** Banka je dužna da dokumentaciju o transfernim cijenama za 2022. godinu dostavi Upravi prihoda i carina do juna 2023.

Krajem godine usvojena je i **Odluka o izmjeni Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija** kojom se pomjera rok primjene člana 197 Odluke koji se odnosi na stupanje dužnika u status neispunjavanja obaveza, na 1. april 2023.

Krajem godine potpisan je **Opšti kolektivni ugovor**, tripartitni sporazum između Vlade Crne Gore, Unije poslodavaca i Sindikata. Njime se uređuju prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa, postupak zaključivanja, izmjene i dopune kolektivnog ugovora, međusobni odnosi potpisnika kolektivnog ugovora, kao i druga pitanja od značaja za zaposlenog i poslodavca. Glavne novine se odnose na uvećanje zarade za rad nedeljom, razliku u obračunu minulog rada i precizno definisanje pripravnosti zaposlenih i ukupnog fonda prekovremenih časova.

Banka prati i primjenjuje **Odluke Vlade Crne Gore o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera** zbog situacije u Ukrajini, u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i nezavisnost Ukrajine i o preduzetim aktivnostima obavještava nadležne institucije i državne organe.

Izjava Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

Opis poslovne aktivnosti

NLB Banka AD Podgorica je akcionarsko društvo registrovano za obavljanje bankarskih usluga.

NLB Banka AD Podgorica (u daljem tekstu Banka), osnovana je 1990. godine. Banka je 1995. godine registrovana kao akcionarsko društvo kod Privrednog suda u Podgorici. Tokom 2002. godine, nakon usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima, izvršen je upis u Centralni registar privrednih subjekata u Podgorici – registarski broj 4-0006161/001. Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u

Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 275 (Rješenje broj 02/3-282/2-02). Banka se kotira na Montenegro berzi, na listi Podsegment slobodnog tržišta akcija.

Shodno Zakonu o kreditnim institucijama, Ugovoru o osnivanju, Statutu i Rješenju Centralne banke Crne Gore, Banka ima odobrenje za obavljanje sljedećih usluga:

- Primanje depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava u cjelini ili djelimično, za svoj račun;
- Izdavanje garancija i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza;
- Kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfaiting i dr.);
- Izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata;
- Nacionalni i međunarodni platni promet, u skladu sa propisima kojima se uređuje platni promet;

- Finansijski lizing;
- Trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenata stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove i trgovanje finansijskim derivatima;
- Izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava i preduzetnika i druga pitanja u vezi poslovanja;
- Iznajmljivanje sefova;
- Poslove koji su dio bankarskih poslova, pomoćne poslove u odnosu na poslove Banke i poslove neposredno povezane sa poslovima Banke;
- Obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- Obavljanje poslova uslužnog prevoza gotovine (djelatnost privatnog obezbjeđenja);
- Druge poslove u skladu sa zakonom, uz prethodno odobrenje Centralne banke.

Izjava Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

Poslovanje Banke

Pozicija na tržištu

Banka je završila godinu sa udjelom u kreditima fizičkim licima od 22,8%, uz 11,7% udjela u kreditima pravnim licima.

Krediti	% rasta/pada 2022.		promjena učešća 2022.
	NLB	Bankarski sektor	
Pravna lica	8,8%	10,4%	-0,2%
Država	-14,9%	-2,6%	-1,2%
Fizička lica	8,8%	9,1%	-0,1%
Kredit i nebanke	7,7%	8,6%	-0,2%

Na dan 31. decembra 2022. udio u depozitima fizičkih lica je iznosio 17,1%, dok je udio u bazi depozita pravnih lica iznosio 9,7%.

Depoziti	% rasta/pada 2022.		promjena učešća 2022.
	NLB	Bankarski sektor	
Pravna lica	26,4%	41,5%	-1,2%
Država	-5,0%	11,7%	-2,0%
Fizička lica	9,3%	12,1%	-0,4%
Depoziti nebanke	13,7%	24,1%	-1,2%

Analiza finansijskog rezultata

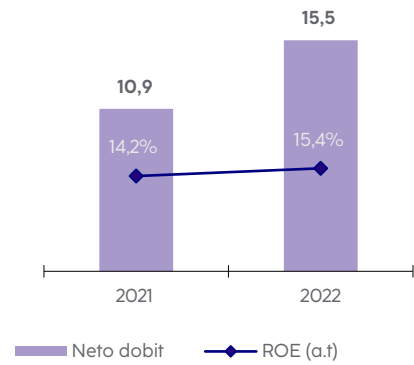
Banka je i u 2022. godini nastavila trend stabilnog poslovanja i ostvarila rekordnu neto dobit u iznosu od 15,5 miliona EUR, uz rezultat prije rezervacija i poreza u iznosu od 17,2 miliona EUR. Realizovana neto dobit bilježi rast u iznosu od 4,6 miliona EUR u odnosu na prethodnu godinu.

Kada je u pitanju obim kreditiranja, Banka bilježi bolje rezultate u odnosu na prethodnu godinu - novoodobreni krediti bilježe rast od 30%. Na ovakav trend između ostalog, uticaj je imala integracija sa Komercijalnom bankom AD Podgorica, koja je realizovana u novembru 2021. godine. Uz nastavak pune posvećenosti klijentima i inovirane ponude, zajedno sa sinergetskim efektom integracije sa Komercijalnom bankom, zabilježen je značajan godišnji rast ukupnih bruto kredita od 38,2 miliona EUR ili 7%. Poboljšana kreditna aktivnost i rast portfelja generisali su rast neto kamatnih prihoda koji su povećani za 35% (procijenjeni rast neto kamatnih prihoda isključujući efekat integracije Komercijalne banke iznosi 16%).

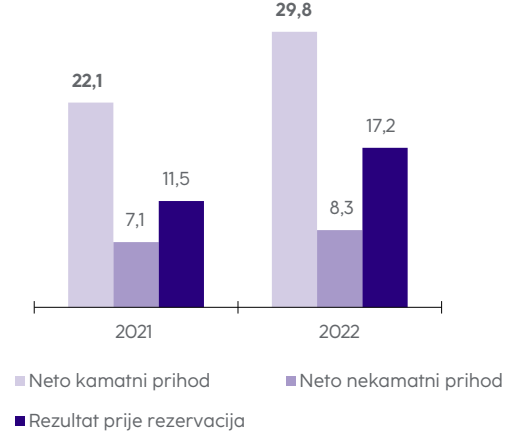
Takođe, odlični rezultati prisutni su i u segmentu neto nekamatnih prihoda. Segment neto naknada i provizija, bilježi snažan rast od 53% u odnosu na 2021. (procijenjeni rast prihoda od naknada i provizija isključujući efekat integracije Komercijalne banke iznosi 30%).

U 2022. godini i dalje sa posebnom pažnjom upravljamo kapitalom, pa je koeficijent solventnosti porastao u odnosu na prethodnu godinu za 2,1 p.p i značajno je iznad zakonskog minimuma; na kraju 2022. godine dostiže 18,4% (zakonski minimum 10,1%).

Neto dobit (mil EUR)/ Povrat na kapital nakon poreza (ROE a.t)

Rezultat prije rezervacija, Neto kamatni/nekamatni prihod (mil EUR)

Povećanje neto dobiti u 2022. godini dominantno je uzrokovano rastom neto kamatnih prihoda, kao i rastom neto prihoda od naknada i provizija (posebno u dijelu neto prihoda od kartičnog poslovanja i platnog prometa).

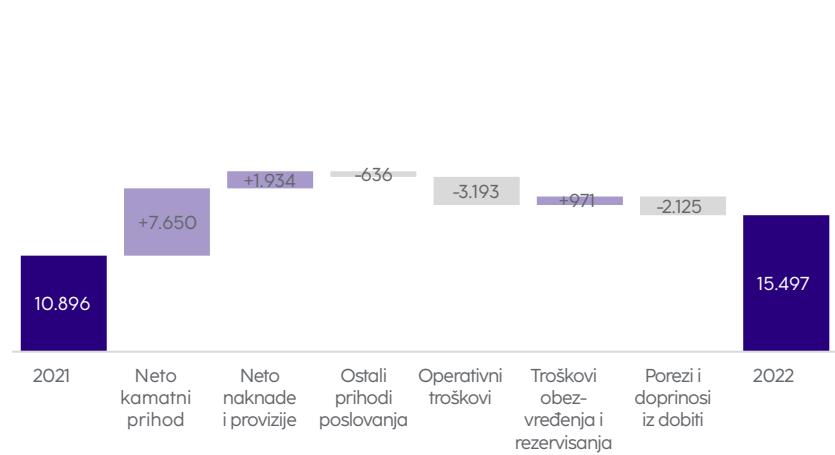
Operativni troškovi su povećani, uzrokovani inteziviranom poslovnom aktivnošću kao i efektom integracije sa Komercijalnom bankom (procijenjeni efekat integacije na rast redovnih troškova iznosi 2,2 miliona EUR). Uprkos tome, pod uticajem većeg rasta neto operativnih prihoda (+8,9 miliona EUR ili +31%), došlo je do poboljšanja pokazatelja odnosa operativnih troškova i neto operativnog prihoda, koji je na kraju 2022. godine iznosio 54,8% (2021: 60,7%).

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

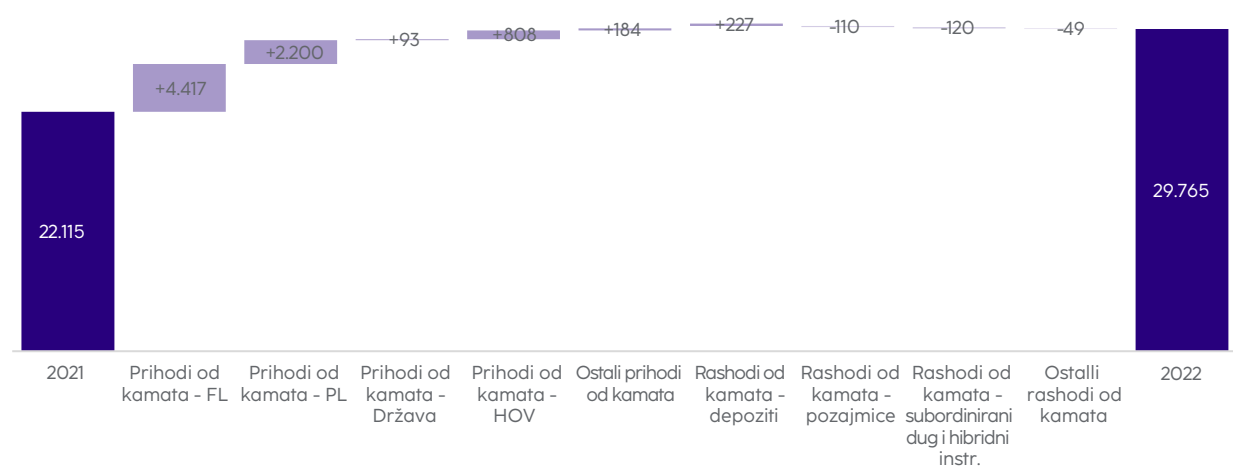
Bilans uspjeha

	2022	2021	Promjena	
Prihodi od kamata i slični prihodi	30.796	23.130	7.666	▲ 33%
Prihodi od kamata na obezvrjeđene plasmane	291	256	35	▲ 14%
Rashodi od kamata i slični rashodi	(1.322)	(1.271)	(51)	▲ 4%
NETO PRIHODI OD KAMATA (1 + 2 - 3)	29.765	22.115	7.650	▲ 35%
Prihodi od naknada i provizija	18.277	12.548	5.729	▲ 46%
Rashodi naknada i provizija	(12.717)	(8.922)	(3.795)	▲ 43%
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (4 - 5)	5.560	3.626	1.934	▲ 53%
Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja	1.311	584	727	▼ 124%
Neto dobitak/gubitak od finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a koji se ne drže radi trgovanja	24	801	(777)	▼ -97%
Neto gubici/dobici od kursnih razlika	-	29	(29)	▼ -100%
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine	511	864	(353)	▼ -41%
Ostali prihodi	1.031	1.209	(178)	▼ -15%
Troškovi zaposlenih	(11.272)	(9.892)	(1.380)	▲ 14%
Troškovi amortizacije	(2.360)	(1.813)	(547)	▲ 30%
Opšti i administrativni troškovi	(7.251)	(5.985)	(1.266)	▲ 21%
Neto dobiti/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-	-	
Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvrjeđenja:	1.145	(1.107)	2.252	▼ -203%
Troškovi rezervisanja	(328)	953	(1.281)	▼ -134%
Ostali rashodi	(89)	(63)	(26)	▲ 41%
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	18.047	11.321	6.726	▲ 59%
Porez na dobit	(2.550)	(425)	(2.125)	▲ 500%
NETO PROFIT	15.497	10.896	4.601	▲ 42%
Zarada po akciji/ u EUR	1,01	0,90	0,12	▲ 13%

Neto dobit - godišnja promjena, u 000 EUR

Neto dobit - godišnja promjena, u 000 EUR

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

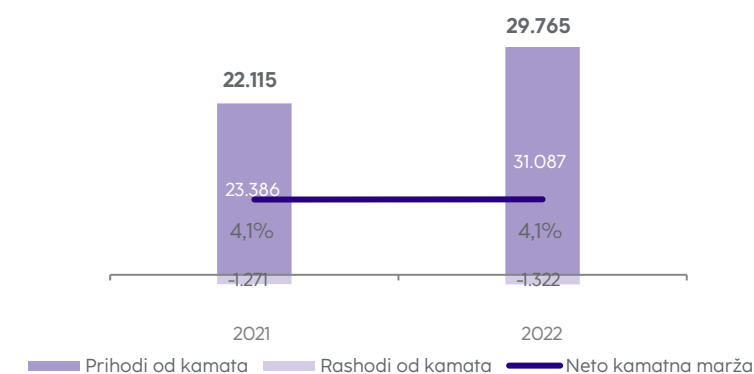
Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

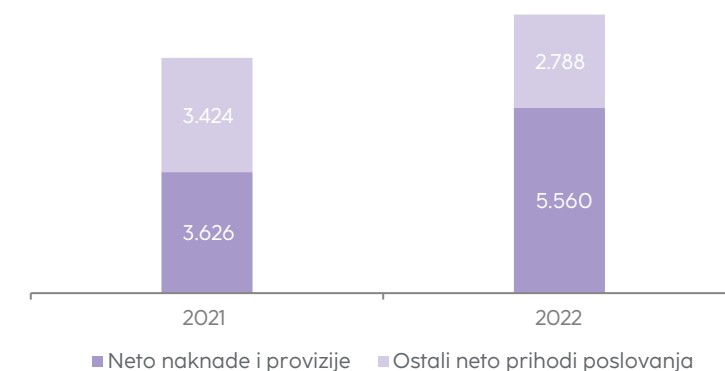
Organi upravljanja

Ostalo

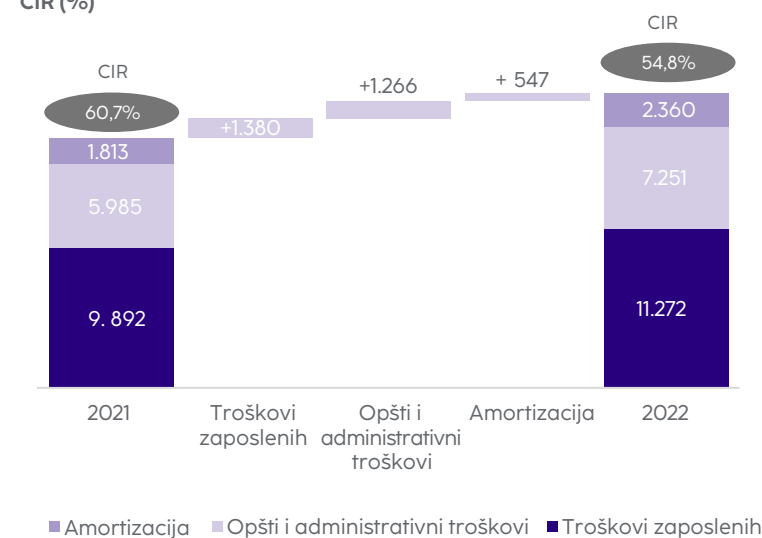
Neto kamatni prihod, (u 000 EUR)

Neto nekamatni prihod (u 000 EUR)

Operativni troškovi (u 000 EUR)
CIR (%)

Rast neto prihoda od kamata uzrokovan je rastom prihoda od kamata (+33% ili 7,7 miliona), vođen dominantno rastom u okviru segmenta stanovništva. Procijenjeni rast neto kamatnih prihoda isključujući efekat integracije Komercijalne banke iznosi 16%. Prihodi od kamata u segmentu pravnih lica, kao i u segmentu HOV takođe bilježe pozitivan trend.

Kamatni rashodi bilježe rast od 4% (51 hiljada EUR) u odnosu na prošlu godinu, uzrokovano rastom kamatnih rashoda po subordinisanim kreditima i negativnim kamatama na nostro račune (povećanje sredstava na nostro računima usljed aktivnosti deponenata i dospjeća ino HOV).

Ukupna zarada od neto naknada i provizija bilježi značajan rast od 53,3% (1,9 miliona EUR), dominantno uzrokovana rastom prihoda od kartičnog poslovanja, kao i zarade od platnog prometa. Procijenjeni rast prihoda od naknada i provizija isključujući efekat integracije Komercijalne banke iznosi 30%. Zarada od osnovnih računa kao i naknade od garancijskog poslovanja takođe bilježe povećanje u odnosu na prošlu godinu.

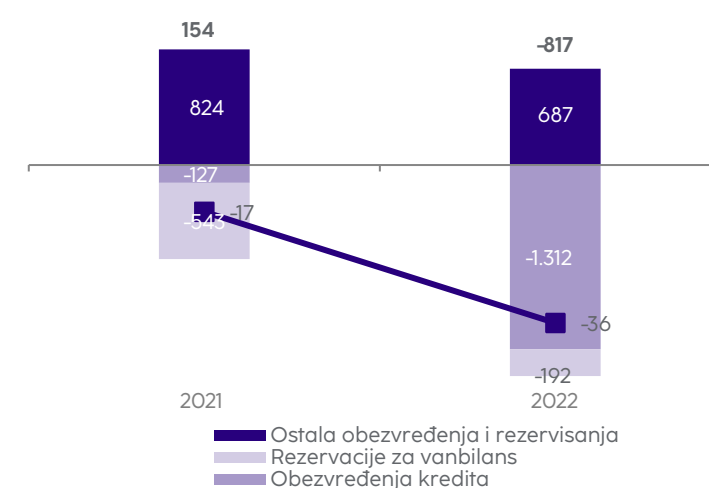
Kada je u pitanju struktura neto operativnog prihoda, zarada od neto nekamata bilježi pad udjela u neto operativnom prihodu: 21,9% (2021: 24,2%). Posljedično prihod od neto kamata povećao je udio: 78,1% (2021: 75,8%).

Operativni troškovi bilježe rast od 18% (3,2 miliona EUR) u odnosu na prethodnu godinu, koji je većim dijelom uzrokovan povećanjem troškova rada (14% ili 1,4 miliona EUR), **zbog uticaja integracije sa Komercijalnom bankom** (procijenjeni efekat zbog integracije sa Komercijalnom bankom iznosi 2,2 miliona EUR).

Usljed inteziviranja poslovne aktivnosti, opšti i administrativni troškovi takođe bilježe rast od 21% ili 1,3 miliona EUR u odnosu na prošlu godinu.

Sa druge strane, neto operativni prihod bilježi rast od 33%, pa CIR (kao pokazatelj pokrivenosti troškova neto prihodima) i pored rasta troškova bilježi pad; na kraju 2022. godine iznosio je 54,8%.

Troškovi obezvređenja i rezervisanja (u 000 EUR),
Trošak rizika (b.p)

Trošak rizika je u 2022. godini bio negativan i iznosio -36 bazičnih poena, kao rezultat trenda dobrog kvaliteta portfelja i jakih aktivnosti na naplati. Obezvređenje kredita i vanbilansa je bilo za 833 hiljade EUR manje nego u prethodnoj godini, dominantno usled oslobađanja troška obezvređenja u okviru segmenta stanovništva, kao posljedica strategije aktivnog pristupa praćenju i restrukturiranju nekvalitetnih kredita. Ostala obezvrjeđenja i rezervisanja su zabilježila pad u iznosu od 137 hiljada EUR u odnosu na nivo iz prethodne godine.

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Analiza bilansa stanja

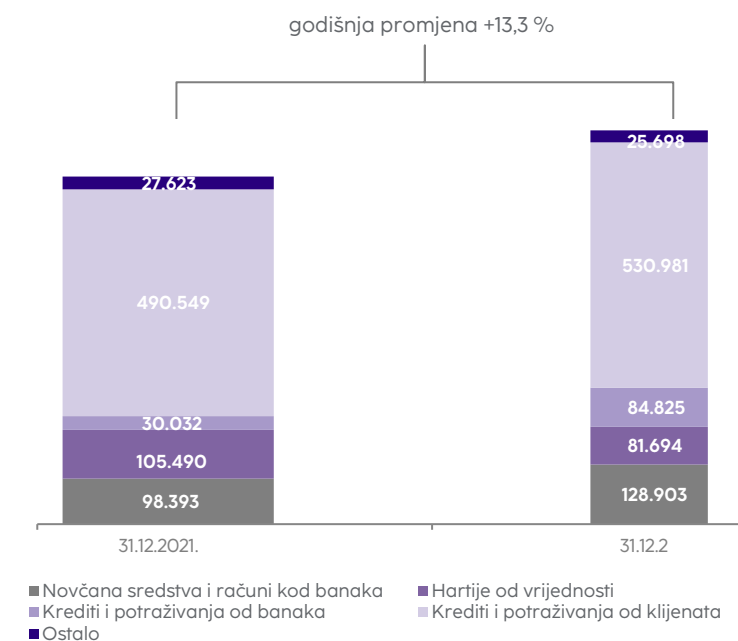
Bilans stanja

	31.12.2022.	31.12.2021.	Promjena		
SREDSTVA					
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	128.903	98.393	30.510	▲	31%
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	673.433	587.598	85.835	▲	15%
Kredit i potraživanja od banaka	84.825	30.032	54.793	▲	182%
Kredit i potraživanja od clijenata	530.981	490.549	40.432	▲	8%
Hartije od vrijednosti	56.220	65.568	(9.348)	▼	-14%
Ostala finansijska potraživanja	1.407	1.449	(42)	▼	-3%
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	25.475	39.922	(14.447)	▼	-36%
Hartije od vrijednosti	25.475	39.922	(14.447)	▼	-36%
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a koja se ne drže radi trgovanja	-	-	-	▲	0%
Kredit i potraživanja od clijenata	-	-	-	▲	0%
Investicione nekretnine	793	676	117	▲	17%
Nekretnine, postrojenja i oprema	13.302	14.610	(1.308)	▼	-9%
Nematerijalna sredstva	1.909	1.577	332	▲	21%
Odložena poreska sredstva	1.387	1.179	208	▲	18%
Ostala sredstva	6.899	8.360	(1.461)	▼	-17%
UKUPNA SREDSTVA	852.101	752.315	99.786	▲	13%
OBAVEZE					
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	719.876	636.436	83.440	▲	13%
Depoziti banaka	1.170	1.524	(354)	▼	-23%
Depoziti clijenata	692.873	609.791	83.082	▲	14%
Kredit banaka	9.436	9.022	414		
Kredit clijenata koji nijesu banke	16.397	16.099	298	▲	2%
Finansijske obaveze kojima se ne trguje i koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	▲	0%
Ostale finansijske obaveze	291	-	291	▲	0%
Rezerve	6.248	6.930	(682)	▼	-10%
Tekuće poreske obaveze	2.465	605	1.860	▲	307%
Odložene poreske obaveze	392	452	(60)	▼	-13%
Ostale obaveze	12.172	10.338	1.834	▲	18%
Subordinisani dug	2.438	2.438	-	▲	0%
UKUPNE OBAVEZE	743.882	657.199	86.683	▲	13%
KAPITAL					
UKUPAN KAPITAL	108.219	95.116	13.103	▲	14%
UKUPAN KAPITAL I OBAVEZE	852.101	752.315	99.786	▲	13%

Bilansna suma u 2022. godini bilježi rast za 99,8 miliona EUR (+13%). Na strani pasive, najveći dio rasta je ostvaren na poziciji depozita clijenata, u iznosu od 83,08 miliona EUR, dok je kapital porastao za 13,1 miliona EUR. Na strani aktive, najveći dio rasta je ostvaren zbog rasta kredita i potraživanja od banaka (+54,8 miliona EUR), usljed aktivnosti deponenata i dospjeća ino HOV. Krediti i potraživanja od clijenata takođe bilježe rast od 40,4 miliona EUR, kao i novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka za 30,51 miliona EUR.

- Izjava
Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Struktura aktive, (u 000 EUR)

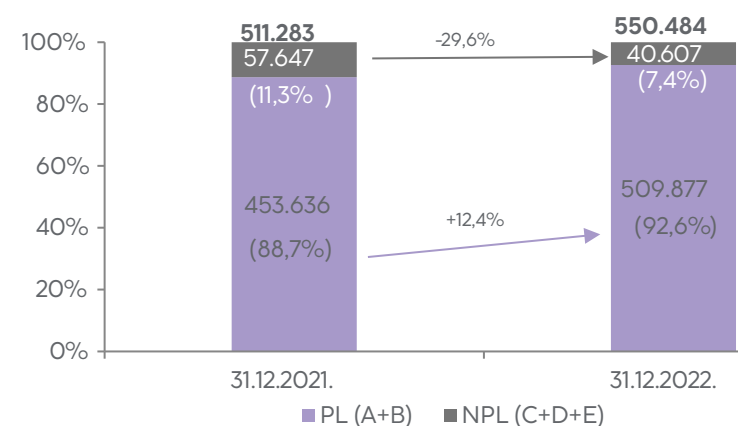

Struktura aktive Banke ostala je stabilna, sa kreditima i potraživanjima od klijenata kao dominantnim segmentom. Usled velikog rasta depozita klijenata u sistemu, u toku 2022. godine došlo je do rasta novčanih sredstava i stanja na računima, kako kod Centralne banke Crne Gore, tako i na korespodentnim računima u inostranstvu, čime je učešće novčanih sredstava i računa kod banaka povećano na 15%, dok je učešće kredita i potraživanja od banaka povećano na 10% ukupnih sredstava.

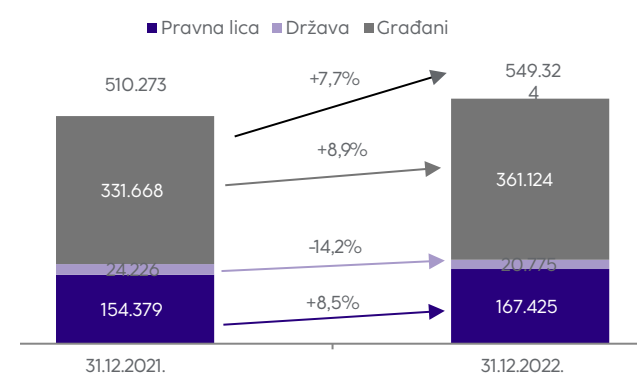
Ukupni neto krediti nebankarskom sektoru bilježe porast

u iznosu od 40,4 miliona EUR, uz porast bruto kredita u iznosu od 39,2 miliona EUR i smanjenje ispravke vrijednosti po kreditima za 1,4 miliona EUR. Bruto kvalitetni krediti zabilježili su povećanje u iznosu od 56,3 miliona EUR, čineći 92,6% ukupnih bruto kredita na kraju 2022. godine. Krediti građanima bilježe stopu rasta od 9%, krediti pravnim licima povećani su za 8,5%, dok su krediti državi smanjeni za 14,2%. Usljed aktivne strategije upravljanja NPL-om u toku 2022. godine, udio nekvalitetnih kredita smanjen je za 3,9 p.p. u 2022. godini, čineći 7,4% ukupnih bruto kredita.

Bruto krediti nebankama bez kamata i vremenskih razgraničenja - bonitetna struktura kreditnog portfelja

Kretanje stanja bruto kredita nebankama po segmentima, u 000 EUR

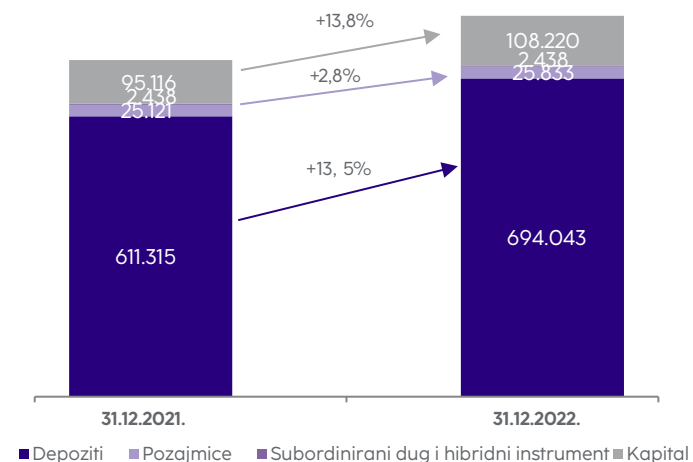
Uticaj rata u Ukrajini na poslovanje Banke

Sukob Rusije i Ukrajine imao je ozbiljan uticaj na globalnu ekonomiju, uz očekivanja da može imati velike negativne efekte na turističku tražnju u Crnoj Gori, uvažavajući visok procenat stranih turista u prethodnim godinama koji se odnosio na Ruse i Ukrajinke. Takođe, uvažavajući visoku zavisnost ekonomije od uvoza, indirektni efekti krize su bili značajni u Crnoj Gori, što se odrazilo na visok rast cijena goriva, građevinskih materijala, đubriva i hrane. Inflatorni pritisak imao je značajan uticaj na standard i kreditnu sposobnost građana, ali je isti u najvećem dijelu mitigiran povećanjem zarada u Crnoj Gori od januara 2022. po osnovu Vladinog programa fiskalne reforme, kojim su zarade uvećane u prosjeku 17%, dok je minimalna zarada duplirana. Uvažavajući navedeno, efekti krize u 2022. godini nijesu doveli do slabljenja portfolija fizičkih lica, dok se turistička privreda pokazala otpornijom na eksterne šokove nego što se očekivalo kroz supstituciju tražnje na tržišta zapadne Evrope i regiona bivše Jugoslavije, pa je kvalitet portfolija bio zadovoljavajući (poboljšana rejting struktura, značajno smanjen udio NPL-a, negativan CoR itd).

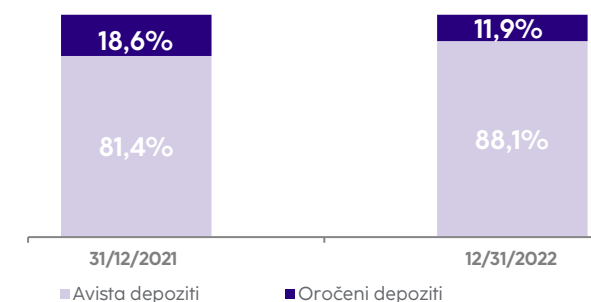
Nakon izbijanja rusko-ukrajinske krize, Banka sa povećanom pažnjom prati potencijalni uticaj krize na poslovanje i kreditnu sposobnost klijenata. Rađene se projekcije poslovanja u slučaju različitih scenarija uticaja krize na ugrožene privredne grane, analizirani efekti potencijalnih restrukturiranja klijenata itd. Na segmentu poslovanja sa fizičkim licima, uvažavajući materijalnost rizične izloženosti u ovom dijelu, kao i visok inflatorni pritisak na kreditnu sposobnost građana i rizik održivosti javnih finansija odnosno potencijalnog smanjenja zarada u narednom periodu usled promjene poreske politike itd, Banka je korigovala/smanjila % maksimalnog opterećenja određenih kategorija zarada za 10 p.p. u odnosu na prethodna usmjerenja kreditne politike u dijelu DSTI. Takođe, konverzijom značajnog dijela portfolija kredita sa varijabilnim kamatnim stopama na fiksne ili kombinovane, smanjen je kamatno indukovani kreditni rizik, koji je poslednica visokog rasta euribora.

Centralna banka Crne Gore je Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19 na finansijski sistem („Sl. list CG“ br. 80/20, 105/20, 24/21, 33/21, 45/21, 53/21 i 116/21) proširila mjerama za ublažavanje uticaja rata u Ukrajini, kroz Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19 i situacije u Ukrajini na finansijski sistem („Sl. list Crne Gore“ br. 135/22), ali Banka nije imala zahtjeva za restrukturiranjem u skladu sa ovom Odlukom.

Kretanje strukture izvora, u 000 EUR

Struktura depozita, (u 000 EUR)

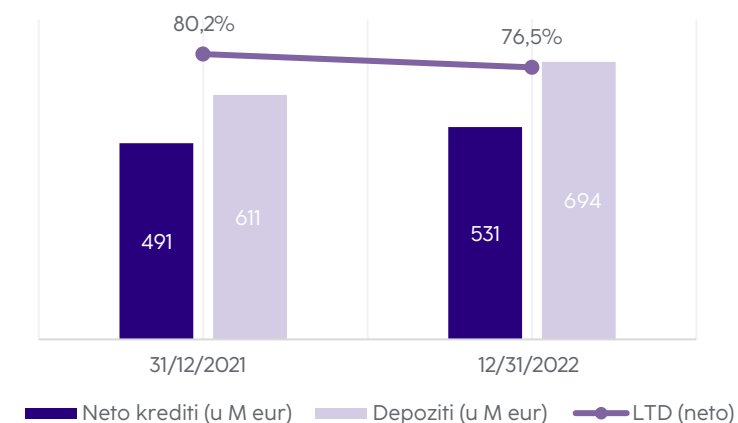

Kada su u pitanju izvori, **Banka se dominantno oslanja na depozite, čiji udio u ukupnim izvorima iznosi 84%.** Dominantni su depoziti fizičkih lica, sa udjelom od 61%, dok depoziti pravnih lica i države čine 39% ukupnih depozita nebankarskog sektora. Avista depoziti čine 88,1% ukupnih depozita, što predstavlja rast od 6,7 p.p. u odnosu na prethodnu godinu.

U 2022. godini Banka bilježi rast depozita od 13,5%, pozajmica od 2,8% i knjigovodstvenog kapitala od 13,8%.

Odnos neto kredita u odnosu na depozite je smanjen na nivo od 76,5% zbog ostvarene veće stope rasta depozita u odnosu na kredite, prateći trend na tržištu.

Kretanje LTD (neto) pokazatelja

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Sadržaj

18

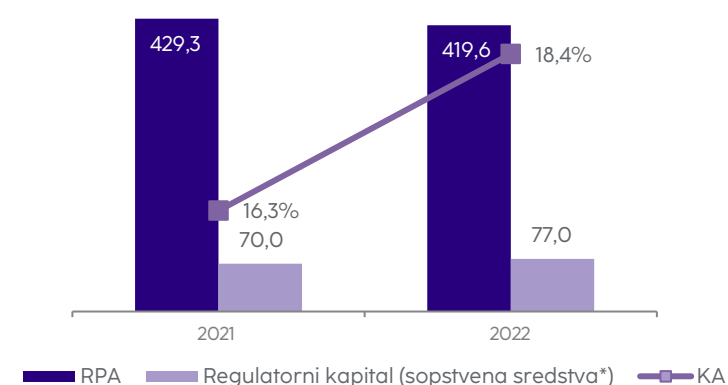
Kapital i adekvatnost kapitala

Od 1. januara 2022. godine na snazi je novi Zakon o kreditnim institucijama, koji zajedno sa podzakonskim aktima uvodi Bazel III u domaće zakonodavstvo.

Koeficijent adekvatnosti kapitala, ostao je značajno iznad zakonskog minimuma, te je na kraju 2022. godine iznosio 18,4% (zakonski minimum 10,1%).

Regulatorni kapital je zabilježio godišnji rast od 10%. Banka je, uz odobrenje CBCG, uključila dio dobiti 2022. godine u iznosu od 4,6 miliona EUR u izračun stavki redovnog osnovnog kapitala na 31.12.2022. godine, a usljed isključivanja negativnih efekata vrednovanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI)², zabilježen je rast regulatornog kapitala od 2,4 miliona EUR. Na drugoj strani, rizikom ponderisana aktiva je smanjena za 2,3% ili 9,9 miliona EUR.

Adekvatnost kapitala

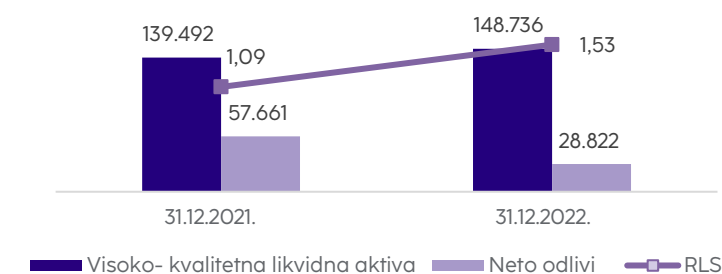
*Na 31.12.2021. godine sopstvena sredstva

² Banka je, u skladu sa odlukom Upravnog odbora, iskoristila mogućnost predviđenu Odlukom Centralne banke Crne Gore o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih efekata epidemije zarazne bolesti Covid 19 i situacije u Ukrajini na finansijski sistem, te isključila negativne efekte vrednovanja FVOCI-a, koji su se desili nakon 24. februara 2022 što je smanjilo odbitnu stavku od regulatornog kapitala.

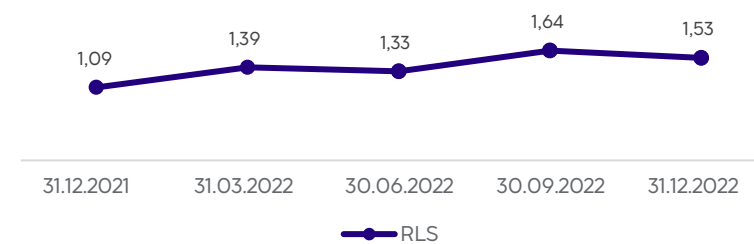
Likvidnosna pozicija

Likvidnosna pozicija Banke je stabilna, sa visokim učešćem neblokiranih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi (20% po stanju na 31. decembar 2022. godine). Svi ključni pokazatelji likvidnosti su u okviru granica definisanih Rizik apetitom Banke. Banka je tokom 2022. godine imala visok pokazatelj RLS (raspoloživa likvidna sredstva), značajno iznad zakonskog minimuma od 0,9. Na 31. decembar 2022. godine, RLS je bio veći u odnosu na prosječni nivo tokom 2022. (iznad zakonskog minimuma: +0,63 p.p), usled značajnog rasta stanja depozita u toku 2022. godine i samim tim rasta likvidne aktive.

Likvidnosna pozicija

Likvidnosna pozicija - Raspoloživa likvidna sredstva (RLS) - kvartalni trend

Poslovne jedinice

Banka ima sjedište u Podgorici i obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala, ekspozitura i šaltera, koju čine 19 filijala, 2 ekspoziture i jedan šalter, i to u: Podgorici (7), Ulcinju, Baru, Budvi (2), Cetinju, Bijelom Polju, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru (2) Nikšiću, Tivtu, Pljevljima, Beranama i Tuzima.

Poslovnice

PODGORICA	
Filijala Podgorica I	Bulevar Ivana Crnojevića 171
Filijala Podgorica II	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 53
Filijala Podgorica V	Mall of Montenegro, Drpe Mandića bb
Filijala Podgorica VI	Cetinjski put 20, City Kvart
Filijala Podgorica VII	Rimski trg 3
Šalter Podgorica TCP	Bulevar Džordža Vašingtona 100
Filijala Stari aerodrom	Bulevar Pera Četkovića 52
TUZI	
Filijala Tuzi	Tuzi bb
BUDVA	
Filijala Budva	Meditranska 19
Filijala Podkošljun Budva	Podkošljun bb
NIKŠIĆ	
Filijala Nikšić	Novaka Ramova 17
BIJELO POLJE	
Filijala Bijelo Polje	Tomaša Žižića 8
BAR	
Filijala Bar	Maršala Tita 24
BERANE	
Filijala Berane	Miloša Mališića bb
PLJEVLJA	
Filijala Pljevlja	Kralja Petra bb
HERCEG NOVI	
Filijala Herceg Novi	Trg Nikole Đurkovića bb
ROŽAJE	
Filijala Rožaje	Maršala Tita 45/a
KOTOR	
Filijala Kotor	Trg od oružja 431, Stari grad
Šalter Kotor	Trg od oružja bb
ULCINJ	
Filijala Ulcinj	26. novembra bb
CETINJE	
Filijala Cetinje	Balšića pazar bb
TIVAT	
Filijala Tivat	II Dalmatinske b.b.

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Planirani budući razvoj

- Banka će se svakodnevno fokusirati na svoje klijente, uz aktivno istraživanje njihovih potreba za finansijskim uslugama i savjetima, i nastojanje da im uvijek bude dostupna.
- Banka će raditi sa ciljem uspostavljanja dugoročnih poslovnih odnosa sa klijentima u ključnim segmentima, kreirajući za njih dodatnu vrijednost uz adekvatan prinos za Banku, poštujući pritom standarde održivog poslovanja, u skladu sa Principima društveno odgovornog bankarstva Ujedinjenih nacija, čije je NLB Grupa potpisnica.

- Banka aktivno radi na optimizaciji, automatizaciji i digitalizaciji internih procesa, uvijek imajući u vidu najbolje korisničko iskustvo kao krajnji cilj, što je definisano i posebno strategijom digitalnih kanala za period do 2024. godine.
- Banka svoje strategije sprovodi kako putem lokalno definisanih projekata, tako i projekata koji se implementiraju na nivou NLB Grupe.
- Jasan fokus ostaje rast kredita fizičkim licima i izgradnja apetita i ekspertize za rastuće kreditiranje mikro, malih i srednjih preduzeća. Predviđeni tržišni udio u kreditima povećava se sa 16,9% na 18,9% (fizička lica 26%, pravna lica 12%).
- Segment građana – Banka će dodatno unaprijediti procese i internu organizaciju kako bi se više fokusirala na prodaju. Radiće se na daljem razvoju digitalnih kanala, ali

i rekonstrukciji i osvježavanju mreže filijala. Fokus će biti i na razvoju alata za upravljanje odnosima sa klijentima kao i na poboljšanju efikasnosti rada, kako bi klijent trošio što manje vremena u procesu odobrenja kredita.

- Segment pravnih lica – Fokus u segmentu velikih preduzeća biće na najboljim crnogorskim klijentima (uglavnom u trgovini, logistici i građevinarstvu), opštinama, saradnji u infrastrukturnim projektima sa državnim kompanijama, investicijama u turizmu i prekograničnim poslovima. U segmentu malih i srednjih preduzeća (SME), fokus je na praćenju malih porodičnih preduzeća, proizvodnje, hotela i usluga vezanih za turizam, koje su se vratile u fokus u 2022. godini.

Izjava Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

Upravljanje rizicima

Ciljevi i metode upravljanja rizicima

Područje upravljanja rizicima je uređeno zakonskim pravnim aktima, internim aktima na nivou Banke, kao i usmjerenjima matične banke - NLB d.d. Ljubljana, koja važe za bankarske članice NLB Grupe. Upravljanje finansijskim rizicima se bazira na uspostavljanju odgovarajuće organizacione strukture u Banci, uspostavljanju i implementaciji kvalitetnih radnih procedura i adekvatnom sistemu internih kontrola. Nadzorni odbor nadzire postupak sprovođenja i efikasnost i efektivnost sistema upravljanja kreditnom institucijom, sprovođenje poslovne politike kreditne institucije, strateških ciljeva i strategije i politike kreditne institucije (banke). Upravni odbor redovno preispituje strateške ciljeve, strategije i politike upravljanja rizicima, uključujući i upravljanje rizicima koji proizilaze iz makroekonomskog okruženja u kojem kreditna institucija posluje. Odbor za rizike savjetuje nadzorni odbor o cjelokupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti kreditne institucije ka preuzimanju rizika i strategiji i pomaže u nadzoru nad sprovođenjem strategije od strane višeg rukovodstva.

Cilj upravljanja pojedinačnim finansijskim rizicima (kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, operativni i rizik zemlje) jeste minimiziranje rizika, uz postizanje projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu ciljeve upravljanja, metodologije i način praćenja pojedinih vrsta finansijskih rizika. Navedena interna akta (politike, procedure, metodologije) usvaja Upravni odbor Banke uz saglasnost Nadzornog odbora (ukoliko je potrebna). U hijerarhiji internih akata koja pokrivaju područje upravljanja finansijskim rizicima, posebno mjesto zauzimaju Standardi upravljanja rizicima, Strategija upravljanja rizicima, Rizik apetit, Interni sistem limita i pojedinačne Politike za upravljanje rizicima.

Rizik apetit daje smjernice o tome koji konkretni rizici i do koje mjere su prihvatljivi ili neprihvatljivi za Banku. Takav okvir omogućava donošenje strateških i operativnih odluka na nivou cijele organizacije. Rizik apetit se definiše kroz *kvalitativne i kvantitativne ciljeve*, usklađene sa poslovnom strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima definiše načine na koje Banka preuzima rizike u svojim poslovnim aktivnostima. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki /orijentacija u preuzimanju rizika, u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva.

Strateški cilj Banke je izgradnja dugoročno održivog poslovanja, a strategija upravljanja rizicima jeste potpora ovom strateškom cilju Banke. Prema strategiji upravljanja rizicima, Banka prudenaciono preuzima rizike i obezbjeđuje dugoročno profitabilno poslovanje, vodeći računa o odnosu preuzetog rizika i ostvarenog prinosa.

Metode upravljanja finansijskim rizicima su definisane internim aktima Banke, prvenstveno kroz pojedinačne politike/ metodologije upravljanja finansijskim rizicima.

U dijelu upravljanja kreditnim rizikom, jedan od alata upravljanja jeste analiziranje pojedinačnih zahtjeva za odobrenje plasmana, donošenje odluke o bonitetu klijenta i utvrđivanje limita izloženosti. Generalno, opredjeljenje Banke je da ograniči svoju izloženost prema pojedinačnim klijentima ili tzv. grupama povezanih lica do najviše 10% osnovnog kapitala Banke, čime se postiže disperzija rizika. Takođe, Banka nastoji da svoje plasmane usmjeri prema pojedinačnim klijentima, na način da se postigne što je moguće bolja diverzifikacija portfolija i u kontekstu izloženosti Banke prema pojedinačnim granama privrede.

U dijelu rizika likvidnosti, **ciljevi upravljanja** uključuju: obezbjeđivanje likvidnosti Banke na kratak i dugi rok, obezbjeđenje izvršavanja svih dospjelih obaveza, korišćenje najpovoljnijih izvora sredstava za izvršavanje dospjelih obaveza, poštovanje zakonskih kriterijuma i regulatornih zahtjeva, odnosno standarda na nivou NLB Grupe, kao i internih kriterijuma i ciljeva definisanih Politikom, odnosno drugim aktima Banke koji uređuju područje likvidnosti. Banka je definisala Plan upravljanja likvidnošću u vanrednim tj. nepredviđenim situacijama. Banka upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane (likvidne) rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza.

U dijelu tržišnih rizika (rizik deviznog kursa i rizik kamatne stope), **cilj** Banke je ograničavanje potencijalnog gubitka zbog promjena u nivou deviznih kurseva /kamatnih stopa na tržištu na nivo koji je prihvatljiv u pogledu rezultata poslovanja

i adekvatnosti kapitala Banke. Upravljanje kamatnim rizikom se postiže usmjeravanjem poslovnih aktivnosti (cjenovni uslovi, ročnost plasmana i obaveza) na način koji obezbjeđuje da izloženost riziku bude na prihvatljivom nivou. Banka na dnevnom nivou prati i vrši usklađivanje sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama (upravljanje valutnim rizikom).

U dijelu operativnih rizika, **cilj** Banke je ograničiti obim potencijalnih gubitaka iz operativnih rizika, odnosno gubitaka koji su posljedica neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja i ograničiti vjerovatnoću njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv s aspekta finansijske štete, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke. Upravljanje operativnim rizicima se postiže mjerenjem i praćenjem gubitaka koji proizilaze iz operativnog rizika i identifikacijom i ocjenjivanjem nivoa operativnih rizika sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju, za koje se, zavisno od utvrđenog nivoa rizika, utvrđuju adekvatne mjere za savlađivanje.

Izloženost rizicima

Izloženosti Banke prema pojedinačnim tipovima finansijskog rizika su usklađene sa apetitom rizika.

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak. Kreditni rizik pojedinačnog dužnika se izražava kroz bonitetnu klasu dužnika. Određivanje bonitetne klase (A, B, C, D, E) prethodi procesu odobravanja plasmana.

Učešće svake bonitetne klase u kreditnom portfoliju Banke na dan 31. decembra 2022. godine je prikazan niže:

	Kreditni plasmani %	Ispravka vrijednosti %
A	73,59%	10,50%
B	20,02%	15,30%
C	4,87%	44,90%
D	0,45%	4,78%
E	1,07%	24,52%
	100%	100%

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Jedan od indikatora kreditnog rizika jeste učešće tzv. nekvalitetnih kredita u ukupnom kreditnom portfoliju Banke. Nekvalitetnim kreditima se smatraju krediti za koje je utvrđen bonitet C, D i E. Procenat nekvalitetnih kredita (bonitet C, D, E) na 31.decembra 2022. godine iznosi 6,39%. Reprogramirane izloženosti Banke na dan 31. decembra 2022. godine su na nivou od 25.955 hiljada EUR.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati dospjele obaveze u svakom trenutku.

U skladu sa rizik apetitom, tolerancija za rizik likvidnosti je niska, pa Banka održava dovoljan nivo rezervi likvidnosti (*liquidity buffer*) i dobro diversifikovane izvore sredstava. Svi ključni pokazatelji likvidnosti su u okviru granica definisanih Rizik apetitom Banke.

Na 31. decembar 2022. novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka iznose 91 milion EUR. Sredstava na nostro računima iznose 85 miliona EUR, a hartije od vrijednosti bankarske knjige 82 miliona EUR. Banka stavlja veliki naglasak na obim, strukturu i koncentraciju rezervi likvidnosti, imajući u vidu tržišna kretanja i potencijalne promjene istih.

Jednom mjesečno vrše se i stres testovi likvidnosti, koji se koriste kako bi se identifikovali potencijalni negativni događaji na likvidnost Banke. Koristeći stres testove, određuje se izloženost riziku likvidnosti i koliko šokovi mogu uticati na poslovanje Banke. Stres testovi bi trebalo da upozore Banku na buduće neočekivane odlive likvidnih rezervi. Bafer za likvidnost na 31.decembar 2022. iznosi 176.949 hiljada EUR.

Rezultati izračuna stabilnog dijela avista depozita na 31. decembar 2022. godine pokazuju i dalje povoljnu likvidnosnu poziciju, s obzirom da izračun pokazuje stabilni dio avista depozita u iznosu od 83%.

Tržišni rizici (rizici cijena) se odnose na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kursa stranih valuta i promjene kamatnih stopa na tržištu, mogu da utiču na visinu prihoda Banke ili na vrijednost finansijskih instrumenata. U tom smislu, govorimo o valutnom riziku, riziku kamatne stope i credit spread-u.

Izloženost **valutnom riziku** je na niskom nivou. Obim poslovanja sa stranim valutama je sam po sebi na nižem nivou. Takođe, razlika između sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama se kreće u okviru propisanih limita. Na 31.decembar 2022. godine najveća izloženost se vezuje za valutu švedska kruna. Neto pozicija u valuti švedska kruna, kao razlika između sredstava i obaveza Banke u ovoj valuti je bila na nivou od 128 hiljada EUR

(0,83% regulatornog kapitala Banke; limit 2% regulatornog kapitala).

Upravljanje **rizikom promjene kamatnih stopa** u bankarskoj knjizi se vrši na osnovu metoda mjerenja osjetljivosti neto kamatnih prihoda (ΔNII) na promjenu kamatne stope i mjerenja osjetljivosti ekonomske vrijednosti kapitala - *Economic Value of Equity* (EVE) metodologija. Mjerenje osjetljivosti neto kamatnih prihoda i ekonomske vrijednosti kapitala na promjenu tržišnih kamatnih stopa zasniva se na analizi kamatnih gapova. Gap analiza se odnosi na tehniku mjerenja rizika od promjene kamatnih stopa pomoću koje se sredstva, obaveze i vanbilansna aktiva raspoređuju u odgovarajuće vremenske okvire prema datumu ponovnog određivanja cijena (za instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom) ili datumu dospeljeća (za instrumente sa fiksnom kamatnom stopom), u zavisnosti od toga koji je raniji. Na osnovu ΔNII metoda vrši se procjena uticaja promjene kamatnih stopa na tržištu na neto kamatni prihod Banke. Na osnovu otvorenih kratkoročnih kamatnih pozicija izračunatih gap analizom procjenjuju se promjene očekivanih kamatnih prihoda, koje su posljedica anticipiranih promjena tržišnih kamatnih stopa. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi - EVE, u odnosu na regulatorni kapital na 31.decembar 2022 iznosio je 10,42% (limit 12%). Osjetljivost kamatnih prihoda (NII) na 31. decembar 2022 iznosila je 1,54%

Politike upravljanja rizicima

Politike upravljanja rizicima su dio sveobuhvatnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbjeđuje da profil rizika Banke bude uvijek u skladu sa rizik apetitom, odnosno sklonošću Banke za preuzimanjem rizika. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude. Usvajanje strategije i politika za upravljanje rizicima je u nadležnosti Upravnog odbora Banke.

Najznačajnije politike kojima se uređuje područje upravljanja rizicima u Banci su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,

- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke,
- Politika upravljanja modelima
- Politika upravljanja kolateralima
- Politika upravljanja nefinansijskim rizicima.

Pored navedenih politika, u Banci se primjenjuju i različite metodologije i procedure za upravljanje rizicima.

Sistem internih kontrola

Banka se u svakodnevnom poslovanju susrijeće sa rizicima koji su sastavni dio bankarskog sistema. Jedan od osnovnih zadataka Banke, koja je odgovorna za ostvarivanje ciljeva, kako vlasnicima kapitala, tako i Centralnoj banci Crne Gore, je kontrola rizika, pri čemu uspostavljen i aktivan sistem interne kontrole daje razumne garancije za kontrolu rizika.

Sistem interne kontrole je, shodno Odluci o sistemu upravljanja u kreditnoj instituciji („Sl.list Crne Gore“, br. 119/20), definisan predstavlja skup procesa i postupaka koji su uspostavljeni za adekvatnu kontrolu rizika, praćenje efikasnosti i efektivnosti poslovanja Banke, pouzdanosti njenih finansijskih i ostalih informacija, kao i usklađenosti sa propisima, internim aktima, standardima i kodeksima, u cilju obezbjeđivanja stabilnosti poslovanja Banke.

U skladu sa internim aktom Sistem internih kontrola NLB Banke AD Podgorica, rukovodioci organizacionih djelova, kao važni faktori za rad sistema interne kontrole, vrše nadzor efikasnosti i uspješnosti sistema interne kontrole i o tome vode evidenciju, odnosno, u slučaju otkrivanja kontrolnih nedostataka, izvještavaju nadređene. Rukovodioci svih organizacionih djelova moraju da obezbijede da je nadzor u obliku kontrolnih aktivnosti uključen u svaki dio procesa i da djeluje dinamično i u realnom vremenu.

Sektor interne revizije, kroz procjenu i vrednovanje primijenjenog sistema interne kontrole, vrši cjelokupan nadzor nad funkcionisanjem efikasnosti sistema interne kontrole. Sektor interne revizije preko nezavisnih i odgovarajuće osposobljenih i kompetentnih internih revizora obavlja svestrane interne revizije sistema interne kontrole, na osnovu godišnjeg plana revizorskih aktivnosti koji se zasniva na revizorskoj analizi rizika. Na osnovu obavljene revizije ocjenjuje ispravnost i efikasnost sprovođenja utvrđenih procedura i

Izjava Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

usklađenost tih procedura sa važećim propisima i odlukama Upravnog odbora Banke, Nadzornog odbora i Revizorskog odbora, ocjenjuje adekvatnost, kvalitet i efikasnost sprovedenih kontrola i izvještavanja koje obavljaju organizacione jedinice, funkcija kontrole rizika i funkcija praćenja usklađenosti, te ocjenjuje efikasnost i efektivnost sistema internih kontrola.

Organizacioni dio za kontrolu upravljanja rizicima priprema, odnosno definiše politike i procedure upravljanja rizicima, uspostavlja i razvija sistem mjerenja, procjene i izvještavanja o rizicima, nadzire sprovođenje i odlučuje o određenim izloženostima, daje savjete u vezi odluka povezanih sa upravljanjem rizicima koje se donose i izvještava Upravni odbor, Nadzorni odbor ili odgovarajuće radno tijelo nadzornog odbora o tome da li su izloženosti rizicima i odluke o

preuzimanju rizika u skladu sa sklonošću preuzimanja rizika i strategijom upravljanja rizicima Banke.

Organizaciona jedinica za praćenje usklađenosti poslovanja brine se za usklađenost internih akata sa zakonskim i podzakonskim propisima u oblastima koje su definisane u njenim internim aktima, redovno prati relevantno zakonodavstvo, standarde i norme etičkog ponašanja i druge promjene u pravnom okruženju, priprema ili učestvuje u pripremi odgovarajucih internih akata, savjetuje rukovodstvo i druge zaposlene u dijelu ispunjavanja obaveza i zahtjeva sa područja usklađenosti poslovanja i u dijelu razmatranja nastalih neusklađenosti, edukuje zaposlene sa područja integriteta i usklađenosti poslovanja, daje prijedloge za poboljšanje internih kontrola i druge smjernice u odnosu na

opredijeljena područja rizika, u cilju poboljšanja njihovog savlađivanja, u saradnji sa funkcijom kontrole rizika provjerava usklađenosti novih proizvoda ili aktivnosti sa relevantnim propisima; a osim toga zadužena je za krovno starateljstvo sistema interne kontrole Banke.

Organizacione jedinice putem *Kataloga poslovnih rizika i ključnih internih kontrola Banke*, kvartalno izvještavaju o funkcionisanju internih kontrola u poslovnim procesima, koji su u nadležnost tih organizacionih jedinica, sa predlozima mjera za njihovo poboljšanje.

Na osnovu podataka unijetih u Katalog, odnosno evidenciju internih kontrola, Sektor za praćenje usklađenosti poslovanja godišnje priprema Sažetak izvještaja organizacionih jedinica o funkcionisanju sistema internih kontrola.

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

Aktivnosti razvoja

Svjedoci smo ubrzanog razvoja digitalnih tehnologija u bankarskom sistemu, i kao banka koja je pionir pružanja servisa kroz digitalne kanale, nastavljamo u tom smjeru i imamo vrlo ambiciozna očekivanja koja će dovesti do značajnih izmjena u svakodnevnom radu klijenata, a i Banke. Kako bi klijentski servisi bili digitalno podržani, interni kapaciteti se razvijaju daljim poboljšanjima CRM-a i standardizovanjem internih procesa.

Značajna je sinergija na nivou NLB Grupe, jer se kroz razmjenu iskustava i znanja ostvaruje prednost u procesu digitalizacije Banke i doprinosi većoj internoj efikasnosti i boljem korisničkom iskustvu klijenata. S tim u vezi, poslovanje Banke je strateški usmjereno na aktivnosti razvoja i unapređenja poslovanja, prije svega kroz inovacije i unapređenja na području informacione tehnologije, trasirajući time pravac daljeg razvoja Banke i približavajući se cilju digitalnog poslovanja u svakodnevnoj poslovnoj praksi.

U 2022. godini nastavljen je trend ubrzane digitalizacije, potpomognut novim uslovima (rad od kuće). Kroz planske aktivnosti nastavljeni su procesi optimizacije i implementacije novih usluga u cilju pružanja kvalitetnije i efikasnije usluge klijentima.

Nastavak razvoja sevisa baziranih na digitalnoj tehnologiji, nakon integracije sa Komercijalnom bankom, dobio je svoj pravac kroz uvećavanje kvaliteta i kreiranje novih rešenja. Ponuda Banke u dijelu tradicionalnih proizvoda je dodatno inovirana u skladu sa zahtjevima tržišta, dok je digitalizacija procesa najvažniji aspekt utvrđivanja budućeg pravca u tržišnom pozicioniranju Banke. Digitalna rešenja su izbalansirano odgovorila izazovima poslovanja svih segmenta rada sa stanovništvom, malim i srednjim preduzećima, kao i sa velikim kompanijama i državom.

Integracija sa servisima koji su poznati i već prihvaćeni od strane veće grupe klijenata doprinosi boljoj povezanosti i komunikaciji, a otvara se i mogućnost daljeg povećanja obima i kvaliteta usluga, što će nužno dovesti i do većeg zadovoljstava klijenta.

Banka je usvojila strategiju razvoja kanala i time trasirala sebi put i očekivanja za naredni period.

U skladu sa utvrđenom strategijom razvoja kanala, krupni zahvati su izvršeni tokom godine, i to u nekoliko oblasti poslovanja. Po prvi put je upotrebljen prediktivni visokotehnološki model ocenjivanja kreditnog boniteta i njihovog daljeg procesuiranja, kreiran je proces utvrđivanja digitalnog stepena opremljenosti klijenata koji je doprinio kvalitetnijem upravljanju postojećim servisima, kroz praćenje povratnih eksternih reakcija su identifikovani procesi koji će dovesti do daljeg razvoja i prevazilaženje izazova.

Rješenje mobilnog kanala poslovanja je u 2022. godini ponuđeno i za pravna lica, tako da je ponuda mobilnih servisa od sada bogatija za jedan značajan i vrlo koristan kanal.

Svakako, princip integrativnosti se primjenjuje i u ponudi prihvata platnih kartica kroz uvezivanje poslovne fiskalne kase sa POS terminalima, i time značajno smanjuje cijenu koštanja ukupnog servisa, a povećava stabilnost i skalabilnost. Uticaj NLB Grupe i razmjena iskustava je doprinijela poboljšalju Digitalnog novčanika i time je otvorena stranica za dodatnu digitalizaciju i ostalih servisa vezanih za poslovanje sa karticama.

Uspješno je realizovan niz infrastrukturnih i aplikativno – tehnoloških projekata, u cilju unapređenja sigurnosti cjelokupnog informacionog sistema i pružanja kvalitetnije IT podrške poslovnim procesima i razvojnim inicijativama, kroz postupke optimizacije postojećih i uvođenja novih inovativnih rješenja. Na grupnom nivou je nastavljen trend unifikacije hardverske opreme i implementacija centralizovanih rješenja u cloudu, a sve u cilju smanjenja troškova i lakšeg upravljanja odnosima sa dobavljačima. Banka kao dio NLB Grupe nastavlja da implementira servise i usluge u cloud platformi u cilju obezbjeđenja veće dostupnosti i pouzdanosti usluga, kako za klijente, tako i za zaposlene, istovremeno unapređujući i sigurnost informacionog sistema.

U segmentu infrastrukturnih projekata, posebna pažnja je posvećena povećanju sigurnosti i raspoloživosti cjelokupnog informacionog sistema. Kroz realizaciju više značajnih aktivnosti postignuto je unapređenje bezbjednosti i raspoloživosti cjelokupnog sistema. Vodeći računa o stabilnosti i pouzdanosti infrastrukturnog sistema, realizovane su planirane investicije kako bi sistem ostao na maksimalnom nivou raspoloživosti. U cilju obezbjeđenja adekvatne brige o ličnim podacima klijenata implementiran je softverski alat (GDPR) koji omogućava kontrolu i upravljanje procesom zaštite ličnih podataka klijenata u procesu obrade istih.

Unaprijeđeno je vođenje značajnih poslovnih procesa i kroz implementaciju RPA (Robotics Proces Automatization) alata dodatno automatizovani pojedini koraci u procesima. Značajan napredak je postignut u dijelu unapređenja kvaliteta i brige o podacima kroz redovnu kontrolu definisanih indikatora kvaliteta podataka, uz konstantno praćenje i unapređenje njihovog kvaliteta. Uspostavljene su organizacione pretpostavke za dalji razvoj izvještaja na Business Intelligence platformi i realizaciju planiranog cilja korišćenja podataka kao resursa za dalji planski razvoj banke. Core softversko rješenje je unaprijeđeno velikim brojem razvojnih i izvještajnih funkcija.

Agilan pristup u realizaciji planiranih aktivnosti je postao praksa kroz realizaciju obuka na planu agilnog vođenja projekata i kroz primjenu stečenih znanja iz ove oblasti u realizaciji planiranih aktivnosti u praksi.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Upravljanje kadrovima

Banka je svjesna da njen uspjeh zavisi od uspješnosti zaposlenih, te je stoga posebno posvećena aktivnostima razvoja njihovih potencijala, kao i njihovog osjećanja zadovoljstva i pripadnosti. U cilju jačanja svojih poslovnih uspjeha, Banka teži poboljšanjima i inovativnoj praksi što boljeg angažovanja zaposlenih. Kao strateški partner poslovnog segmenta Banke, Sektor upravljanja ljudskim resursima (HR), je fokusiran na potrebe njenog organizacionog i kulturnog razvoja.

Kao dio kontinuirane brige Banke za unapređenje radne atmosfere kroz nivo motivacije i zadovoljstva svih zaposlenih u 2022. godini organizovano je Istraživanje mjerenja angažovanosti zaposlenih u NLB Banci.

Broj zaposlenih

Banka je nastavila sa optimizacijom procesa i određivanjem optimalnog broja zaposlenih. NLB Banka je poslovnu godinu završila sa 369 zaposlenih.

Tradicija ulaganja u zaposlene

U skladu sa vrijednostima NLB Grupe, Banka vjeruje da je za uspješno uvođenje promjena, ključno ulaganje u razvoj potencijala zaposlenih.

Briga o našim zaposlenima je ključna vrijednost koja se

ogleda u nekoliko aktivnosti i mogućnosti namijenjenih svim zaposlenima. Organizaciona kultura se mijenja angažovanjem u različitim oblastima, omogućavanjem rotacije zaposlenih i promjenom radnog okruženja, promovisanjem razmišljanja van okvira i ličnog razvoja. Kao rezultat toga, promjenom ponašanja mijenja se i organizaciona kultura.

Organizacija koja uči

Različite aktivnosti i obuke imaju za cilj podizanje svijesti i podsticanje zaposlenih da prihvate promjene.

Tokom 2022. godine Banka je nastavila praksu eksternih edukacija uz pomoć konsultanata na tržištu Crne Gore i u inostranstvu, a poseban akcenat je bio na prodajnom segmentu Banke, optimizaciji poslovanja, unaprijeđenju leaderskih vještina, povećanju sinergije timskog rada. Banka je u 2022. godini posebnu pažnju posvetila razvoju agilnog modela poslovanja u cilju usvajanja novih metoda saradnje između organizacionih jedinica i unapređenja efikasnosti, kako bi principi, vrijednosti i prakse agilnosti bili osnov svakodnevnog rada i komunikacije. Organizovana je prva NLB agilna konferencija koju je pohađalo čak 60 naših kolega.

Banka je svojim zaposlenima omogućila korišćenje platforme za učenje - Udemy Business na kojoj je moguće pronaći edukacije iz gotovo svih oblasti profesionalnog i ličnog razvoja.

Dobrobit i zdravlje

Banka je posvećena pružanju znanja o dobrom zdravlju, stvaranju radnog okruženja koje omogućava kvalitetne međuljudske odnose i promovisanju aktivnosti koje unapređuju dobro zdravlje i zadovoljstvo zaposlenih.

Sistem nagrađivanja kao motivacija za angažovanost i posvećenost

Zarada zaposlenih Banke se sastoji iz fiksnog i varijabilnog dijela. Fiksni dio zarade utvrđuje se prema složenosti posla za koji je zaposleni zaključio ugovor o radu, dok varijabilni iznos zavisi od radnog učinka zaposlenog. Procjenu učinka vrši rukovodilac organizacione jedinice zaposlenog u odnosu na ciljeve postavljene za određeni period procjene (kvartal ili polugodište). Ciljevi su postavljeni prema „SMART“ metodi, što znači da moraju biti specifični, mjerljivi, ostvarljivi, relevantni i vremenski ograničeni. Pored tromjesečne ili polugodišnje naknade, zaposlenima se dodjeljuje i zimnica, čiji iznos zavisi od poslovanje Banke u datoj godini.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Prikaz pravila korporativnog upravljanja

1. U Banci je na snazi Politika korporativnog upravljanja, koja je javno objavljena na stranici <https://www.nlb.me/me/nlb-banka/opste/korporativno-upravljanje>. Interna akta koja potpomažu sprovođenju Politike korporativnog upravljanja su Statut NLB Banke, poslovnici o radu organa upravljanja (Skupština, Nadzorni odbor, Upravni odbor) i njihovih radnih tijela, Kodeks ponašanja NLB Grupe, koji obavezuje Banku, kao članicu NLB Grupe, kao instituciju i sve njene zaposlene da sprovode zakonito i transparentno poslovanje u svim segmentima, Politika korporativne društvene odgovornosti NLB Banke AD Podgorica, te brojna akta iz domena upravljanja kadrovima, kao i uspostavljenih kontrolnih funkcija u Banci.
2. Politikom korporativnog upravljanja definisano je više elemenata, koji nijesu izričito propisani zakonom, ali se koriste u cilju unapređenja korporativnog upravljanja i ukupnog poslovanja. Posebno se kao bitni principi ističu:
  - Preuzeta obaveza Nadzornog odbora da ocjenjuje svoju efikasnost;

- Briga o zaposlenima u Banci (sa pratećom strategijom i aktima) koja se oslanja na savremeni pristup upravljanja sposobnostima zaposlenih koji su temeljni izvor konkurentne prednosti i uspješnog rada, ugleda Banke i održivog razvoja;
  - Definisanje strategije komunikacije;
  - Socijalna zaštita, društvena odgovornost i održivost sa ciljem da se poboljša životna sredina u kojoj živimo i doprinese boljem kvalitetu života.
3. Kodeks ponašanja u NLB Grupi i brojna pod-akta, između ostalog definišu: Sprječavanje neprihvatljivih praksi; Izbjegavanje sukoba interesa; Poštovanje zakonskih i drugih važećih propisa; Razborito i etičko postupanje sa sredstvima i imovinom članica NLB Grupe; Etičnost, Društvenu odgovornost i dr. Kodeks ponašanja NLB Grupe predstavlja skup pravila koja svaki zaposleni NLB Grupe mora da razumije i da poštuje. Kodeks rezimira vrijednosti i predviđa Osnovna načela ponašanja na kojima se zasnivaju poslovanje i djelovanje NLB Grupe. Dakle, Kodeks pruža uputstva za naše svakodnevne postupke i pomaže nam da razumijemo šta se u NLB Grupi očekuje od svakog zaposlenog i od drugih interesnih strana. Na ovaj način, on takođe definiše i šta je presudno za ispunjenje dugoročne strategije razvoja NLB Grupe i njenog odgovornog ponašanja kojim održavamo povjerenje naših klijenata, zaposlenih, interesnih strana i društvenog okruženja u kom NLB Grupa posluje.

Kodeks jasno definiše očekivanja od svakog zaposlenog u NLB Grupi, a takođe propisuje i standarde koji se očekuju u našem odnosu sa interesnim stranama i uputstva i smjernice u našem svakodnevnom radu i poslovanju NLB Grupe. NLB Grupa posluje u sektorima koji su visoko regulisani zbog neophodnog obezbjeđivanja finansijske stabilnosti i sprječavanja sistemskih rizika. NLB Grupa je svjesna da je usklađenost poslovanja osnova njene poslovne djelatnosti. Od svih zaposlenih se očekuje da poznaju međunarodne standarde, važeće zakone, pravila i propise u svim oblastima, kao i profesionalne standarde sa kojima moraju da se upoznaju tokom svog rada. Nelojalne poslovne prakse i slični neprihvatljivi postupci imaju negativan uticaj na povjerenje naših klijenata i narušavaju reputacije NLB Grupe i mogu Banku da izlože regulatornim mjerama, novčanim kaznama ili drugim negativnim posljedicama. Dakle, svi zaposleni u NLB Grupi su lično odgovorni i obavezni da djeluju u skladu sa važećim propisima, internim pravilima i procedurama, i uputstvima i da slijede duh, namjenu i pravila navedena u njima.

Banka nije imala poznatih odstupanja od pravila korporativnog upravljanja tokom 2022. godine, jer su svi navedeni principi sprovedeni upravo kako su propisani, uz poštovanje zakonske regulative i pozitivnih pravila poslovne prakse.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Organi upravljanja

Skupština akcionara

Skupštinu akcionara NLB Banke čine svi akcionari, odnosno njihovi punomoćnici, koji nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju imaju pravo da prisustvuju sjednici Skupštine. Većinski akcionar NLB Banke je NLB d.d. Ljubljana.

Rad Skupštine regulisan je Poslovnikom o radu Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica i Statutom NLB Banke AD Podgorica. Skupština zasijeda prema potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Skupština akcionara je zasijedala 3 puta u 2022. godini.

Na vanrednoj sjednici, održanoj 4 aprila 2022. godine, Skupština je donijela odluku o izmjenama i dopunama Statuta NLB Banke AD Podgorica, kojom se između ostalog broj članova Nadzornog odbora povećava sa 5 (pet) na 7 (sedam), kao i odluku o izboru dva nova člana Nadzornog odbora, i to Igora Macure kao člana i Gordane Đurović, kao nezavisnog člana.

Na redovnoj sjednici, održanoj 29.04.2022 Skupština je razmotrila izvještaj spoljnog revizora i finansijske iskaze NLB Banke AD Podgorica na dan pripajanja Komercijalne Banke AD Podgorica NLB Banci, 12. novembar 2021. godine, kao i Izvještaj spoljnog revizora i finansijske iskaze Komercijalne Banke AD Podgorica na dan 12. novembar 2021. godine, koji su sastavljeni u skladu sa propisima Crne Gore. Takođe razmotren je i Godišnji izvještaj menadžmenta Komercijalne Banke AD Podgorica za period od 01. januara do 12 novembra 2021. godine

Na istoj sjednici usvojen je Godišnji izvještaj o poslovanju NLB Banke AD Podgorica za 2021. godinu sa izvještajem spoljnog revizora, koji obuhvata: Godišnji izvještaj o poslovanju NLB Banke AD Podgorica za 2021. godinu, Izvještaj spoljnog revizora -Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2021. godine, koji su sastavljeni u skladu sa propisima Crne Gore, Izvještaj ocjene IT sistema i Pismo rukovodstvu za 2021. godinu. Na predmetnoj sjednici, Skupština je donijela Odluku o priznavanju u osnovni kapital akumulirane dobiti nastale ukidanjem revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja

nekretnina, shodno kojoj odluci se neraspoređena dobit, nastala ukidanjem revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja nekretnina, u iznosu od 831.373,71 EUR, knjižena na računu akumulirane dobiti/gubitaka iz prethodnih godina, priznaje u osnovni kapital NLB Banke AD Podgorica. Takođe, donijeta je odluka da se ostvarena dobit po Godišnjem računu NLB Banke AD Podgorica za 2021. godinu, u ukupnom iznosu od 10.896.110,89 EUR, usmjerava u neraspoređenu dobit do sticanja uslova za odlučivanje o njenoj raspodjeli, nakon prestanka privremenih mjera Centralne banke Crne Gore. Dio ostvarene dobiti u iznosu 1.089.611,09 EUR usmjeren u neraspoređenu dobit, predstavljaće stavku osnovnog kapitala Banke.

Skupština akcionara se na predmetnoj sjednici upoznala i sa Izvještajem o radu interne revizije za 2021. godinu.

Na vanrednoj sjednici, održanoj 29.08.2022. godine, Skupština akcionara je donijela odluku kojom je usvojena Politika obezbjeđivanja raznovrsnosti organa upravljanja i višeg rukovodstva. Skupština akcionara je donijela i odluku kojom je razriješen funkcije član Nadzornog odbora Mijat Jocović, na lični zahtjev. Takođe, donijeta je odluka o izboru novog člana Nadzornog odbora, Branke Pavlović, kao nezavisnog člana.

Na istoj sjednici, za spoljnog revizora za vršenje revizije finansijskih izvještaja NLB Banke AD Podgorica, na dan i godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine izabran je ERNST & YOUNG MONTENEGRO.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbora vrši nadzor nad poslovanjem Banke. Nadzorni odbor NLB Banke obavlja zadatke iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonima, koji uređuju poslovanje banaka i poslovnih društava, kao i Statutom NLB Banke.

Nadzorni odbor se sastoji od sedam članova, od kojih su tri nezavisna, čime je u skladu sa zakonskim propisima, ispoštovana odredba o broju nezavisnih članova odbora. Članove Nadzornog odbora bira i razriješava Skupština akcionara. Članovi Nadzornog odbora nijesu u sukobu interesa. Nadzorni odbor je je tokom 2022. godine održao 16 sjednica (uključujući vanredne i korespondentske sjednice) i ispoštovao zakonsku obavezu da se sjednice Nadzornog odbora održavaju najmanje kvartalno.

Tokom izvještajnog perioda, rad Nadzornog odbora je bio usmjeren na nadzor nad poslovanjem banke, odnosno nad aktivnostima, koje su se odnosile na realizaciju zadataka i ciljeva, utvrđenih u dugoročnim strateškim i godišnjim planskim dokumentima u Banci i na nivou NLB Grupe. Nadzorni odbor se redovno upoznao sa poslovnim i finansijskim izvještajima kao i izvještajima o izloženosti i upravljanju rizicima.

Redovno su razmatrani izvještaji koji se odnose na kontrole i realizaciju preporuka spoljne revizije, Centralne banke Crne Gore, izvještaji Interne revizije, kao i izvještaji vezani za praćenje usklađenosti poslovanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Nadzorni odbor je redovno razmatrao i materijale sa sjednica Odbora za rizike, Odbora za imenovanja, Odbora za primanja i Revizorskog odbora i na redovnim sjednicama je neposredno informisan o aktivnostima i zaključcima sa predmetnih sjednica.

Nadzorni odbor je donosio odluke o sazivanju Skupštine akcionara i utvrđivao predloge odluka za Skupštinu akcionara Banke.

Sa ciljem usklađivanja sa zakonskom regulativom i standardima NLB d.d., Nadzorni odbor je davao saglasnost na više internih akata, odnosno njihovih izmjena i dopuna.

Nadzorni odbor upravlja u skladu sa najvišim etičkim standardima upravljanja i uzimajući u obzir sprečavanje konflikta interesa.

Odbor za rizike

Odbor za rizike posebno savjetuje Nadzorni odbor o cjelokupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti Banke ka preuzimanju rizika i strategiji i pomaže u nadzoru nad sprovođenjem strategije od strane višeg rukovodstva, preispituje da li su pri određivanju cijena potraživanja i obaveza prema klijentima uzimani u obzir model poslovanja Banke i strategija rizika. Odbor za rizike obavlja i druge poslove u skladu sa zakonskom regulativom. Sjednice Odbora za rizike se po pravilu održavaju prije svake redovne sjednice Nadzornog odbora. Tokom 2022. godine je održano 10 sjednica, uključujući vanredne i korespondentske sjednice.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Odbor za imenovanja

Odbor za imenovanja vrši procjenu potrebe za promjenama u strukturi, veličini, sastavu i djelovanju Nadzornog i Upravnog odbora Banke, kao i procjenu znanja, sposobnosti i iskustva pojedinih članova Nadzornog i Upravnog odbora, kao i tih organa kao cjeline, predlaže nove kandidate za izbor članova Nadzornog i Upravnog odbora Banke, utvrđuje ciljanu zastupljenost pola koji nije dovoljno zastupljen u Nadzornom ili Upravnom odboru, i obavljao druge poslove iz svoje nadležnosti shodno zakonskoj regulativi. Sjednice Odbora za imenovanja se po pravilu održavaju prije svake redovne sjednice Nadzornog odbora. Tokom 2022. godine je održano 8 sjednica, uključujući vanredne i korespodentske sjednice.

Odbor za primanja

Odbor za primanja posebno pruža podršku i daje savjete Nadzornom odboru u vezi sa politikom primanja, praksom i procesima koji se odnose na primanja, provjerava da li je postojeća politika primanja adekvatna i, ako je potrebno, daje predloge za promjenu tih politika, procjenjuje ostvarivanje ciljeva politike primanja i potrebe naknadnog prilagođavanja, uključujući primjenu malusa i povraćaja primanja. Odbor za primanja obavlja i druge poslove u skladu sa zakonskom regulativom. Sjednice Odbora za primanja se po pravilu održavaju prije svake redovne sjednice Nadzornog odbora. Tokom 2022. godine je održano 7 sjednica, uključujući vanredne i korespodentske sjednice.

Revizorski odbor

Revizorski odbor prati postupak finansijskog izvještavanja, efektivnost interne kontrole Banke i interne revizije, prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza, prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društava za reviziju, razmatra planove i godišnje izvještaje unutrašnje kontrole, kao i druga pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju.

Sjednice Odbora se održavaju po potrebi, a najmanje jednom kvartalno i , po pravilu, prije sjednice Nadzornog odbora.

Tokom 2022. godine je održano 10 sjednica, uključujući vanredne i korespodentske sjednice.

Upravni odbor

Upravni odbor je odgovoran za upravljanje Bankom na dnevnoj osnovi i za njeno zastupanje, shodno ovlašćenjima u skladu sa zakonskim odredbama, Statutom Banke i Pravilnikom o organizaciji Banke.

Poslovníkom o radu Upravnog odbora NLB Banke definišu se nadležnosti i odgovornosti za odlučivanje, predstavljanje i zastupanje, kao i način rada Upravnog odbora Banke.

Na dan 31. decembra 2022. Upravni odbor čine Martin Leberle (predsjednik Upravnog odbora), Dražen Vujošević (član Upravnog odbora) i Lana Đurasović (članica Upravnog odbora). Na lični zahtjev, članu Upravnog odbora, Dinu Redžepagiću, od juna 2022 godine prestao je mandat, kada se Upravnom odboru pridružila Lana Đurasović. Dino Redžepagić je bio neposredno odgovoran za segment prodaje (Retail, Corporate i SME), razvoj proizvoda i digitalnih kanala kao i informacionih tehnologija.

Odgovornost predsjednika i članova Upravnog odbora je podijeljena po organizacionim djelovima, odnosno poslovnim područjima iz njihove nadležnosti.

Martin Leberle, predsjednik Upravnog odbora, je neposredno nadležan za sljedeća poslovna područja: segment korporativnog upravljanja, komunikacija (marketinške i korporativne), upravljanje ljudskim resursima i organizacijom, segment prodaje (Retail, Corporate i SME), razvoj proizvoda i digitalnih kanala kao i informacionom tehnologijom i pravnom podrškom. Dražen Vujošević, član Upravnog odbora, neposredno je nadležan za sljedeća poslovna područja: segment upravljanja rizicima, upravljanje problematičnim plasmanima i restrukturiranjem, platni promet i gotovina, podrška, kao i za segment uskladenosti poslovanja i AML-a. Lana Đurasović, članica Upravnog odbora, neposredno je nadležna za sljedeća poslovna područja: oblast kontrolinga, finansija, upravljanja bilansnim odnosima i operacijama na finansijskim tržištima, kao i oblast upravljanja projektima, procesima i logistikom..

Na redovnim sjednicama Upravnog odbora i njenim tijelima, raspravlja se o zadacima iz redovnog poslovanja i razvoja NLB Banke, pitanjima kadrova, informacione tehnologije i bezbjednosti.

Članove Upravnog odbora bira Nadzorni odbor, uz odobrenje Centralne Banke Crne Gore. U 2022. godini održane su 49 redovne sjednice Upravnog odbora, a Upravni odbor je svakodnevno donosio odluke iz svoje nadležnosti.

Specijalizovane sjednice Upravnog odbora

Članovi Upravnog odbora na redovnim specijalizovanim sjednicama donose odluke sa područja upravljanja operativnim rizicima i područja zaštite lica, informacija i imovine i zaštite ličnih podataka.

Članovi specijalizovane sjednice Upravnog odbora su predsjednik Upravnog odbora i članovi Upravnog odbora. Specijalizovane sjednice Upravnog odbora se održavaju jednom mjesečno.

Održano je 12 sjednica u 2022. godini.

- Radna tijela Upravnog odbora su:
- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom,
  - Kreditni odbor Banke,
  - Odbor za listu za intenzivno staranje, nadzornu listu i praćenje problematičnih plasmana,
  - Komisija za likvidnost,
  - Korisnički kolegijum za informacionu tehnologiju,
  - Odbor za upravljanje promjenama.
  - Komisija za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

Raznovrsnost organa upravljanja

U NLB Banci na snazi je Politika obezbjeđivanja raznovrsnosti organa upravljanja i višeg rukovodstva. Istom je postavljen okvir i dugoročni ciljevi u oblasti raznovrsnosti i zastupljenosti oba pola u organima upravljanja i višem rukovodstvu, kao i okvir za raznovrsnost u pogledu obrazovanja, opsega znanja, vještina i iskustva, starosti, pola, međunarodnog iskustva i geografskog porijekla. Da bi se ostvarili ciljevi Politike, ista se

- Izjava Upravnog odbora
- Ključni događaji
- Makroekonomski indikatori
- Pozicija na tržištu
- Analiza finansijskog rezultata
- Planirani budući razvoj
- Upravljanje rizicima
- Aktivnosti razvoja
- Organi upravljanja
- Ostalo

primjenjuje prilikom imenovanja novih članova ili ponovnog imenovanja članova organa upravljanja. Redovnom procjenom znanja, sposobnosti i iskustva pojedinih članova Nadzornog i Upravnog odbora, uključujući i međunarodno iskustvo, od strane Odbora za imenovanja konstatovano je da su ciljevi u ovom segmentu postignuti u 2022 godini.

U pogledu starosne strukture članova Upravnog odbora postignuta je planirana raznovrsnost i to sa po jednim članom starosne strukture od 30 do 40 godina, od 40 do 50 godina i od 50 do 60 godina.

Uslijed izmjena u strukturi Nadzornog odbora tokom 2022, a prema ciljanoj starosnoj strukturi za 2022 godinu (4 člana starosti od 40 do 50 godina, 2 člana od 50 do 60 godina i jednim članom preko 60 godina starosti) postignuta je veća raznovrsnost (planirani cilj za 2023 godinu) i to u sastavu od 3 člana starosti od 40 do 50 godina, 2 člana starosti od 50 do 60 godina i dva članom preko 60 godina starosti.

Takodje, u pogledu učešća žena u Upravnom i Nadzornom odboru, postignuta je ciljana raznovrsnost za 2022 godinu, i to u:

- Upravnom odboru sa procentom učešća žena od 33%, i
- Nadzornom odboru sa procentom učešća žena od 43%, koji procenat je kasnijim izborom nove članice Nadzornog odbora, Branke Pavlović, premašen.

Izjava Upravnog odbora
Ključni događaji
Makroekonomski indikatori
Pozicija na tržištu
Analiza finansijskog rezultata
Planirani budući razvoj
Upravljanje rizicima
Aktivnosti razvoja
Organi upravljanja
Ostalo

Ostalo

Socijalna i kadrovska pitanja

NLB Banka Podgorica kao članica NLB Grupe, svjesna je uloge koja prevazilazi okvir finansijskog sektora pa, shodno tome, u odnosima sa zaposlenima, klijentima i svim zainteresovanim stranama poštuje principe politike društveno odgovornog poslovanja.

Kao i ranijih godina, Banka je i u 2022. godini uzela učešće u Vladinom **Programu stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem**, i omogućila stručno usavršavanje za 12 visokoškolača.

Nastavljene su aktivnosti razvoja savremenih mehanizama zaštite zaposlenih od svakog oblika diskriminacije i mobinga.

Brigu o zdravlju zaposlenih i odgovoran odnos prema svom kadru, Banka je pokazala i produženjem Ugovora o **Dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju za vanbolničko liječenje zaposlenih**, putem kojeg je svim zaposlenima pružena mogućnost besplatnog liječenja do određenog iznosa.

Društveno odgovorna uloga Banke

U skladu sa Kodeksom korporativne usklađenosti i etičkog postupanja zaposlenih u Banci i Statutom Banke, dugoročni cilj Banke je nastojanje da se poveća njena vrijednost i pruži doprinos većem kvalitetu života i ispunjenju ciljeva održivog razvoja šire društvene zajednice, njegujući proaktivan stav prema socio-ekonomskim potrebama društva.

Poboljšanje kvaliteta života u našoj matičnoj regiji, Jugoistočnoj Evropi, jedan je od ključnih strateških ciljeva NLB Grupe i NLB Banke AD Podgorica kao članice Grupe. NLB Banka ostaje odlučna u svojoj namjeri da stvori bolji trag lokalno, gdje obavlja svoju djelatnost i u regionu koji smatra svojim domom. Naša ambicija održivosti utemeljena je u našoj misiji i našem modelu poslovanja i predstavlja stub za transformaciju NLB Grupe. Održivost za nas znači da želimo da odgovorimo na potrebe zajednice, a osnovni uslov za održivost je najprije finansijska otpornost.

U NLB-u čvrsto vjerujemo da ne mora postojati kompromis između ekološke održivosti i ekonomskog razvoja i smatramo

da je upravo održivost ta koja može pokrenuti ekonomski razvoj. Zato svoje portfelje kreditiranja NLB Banka usklađuje sa Pariškim sporazumom.

U decembru 2022. godine NLB d.d. dobila je ocjenu rizika ESG (Environment, Social and Governance) od 17,7, a Sustainalytics je procijenio da grupacija ima nizak rizik od značajnih finansijskih uticaja ESG faktora, zbog srednje izloženosti i snažnog upravljanja značajnim ESG pitanjima. NLB-ov ESG rejting rizika NLB Grupu stavlja među 15% najboljih banaka svijeta.

U lokalnoj zajednici banka i dalje ima ulogu koja prevazilazi okvir finansijskog sektora. Svoj uticaj na finansijskom tržištu, između ostalog, banka duguje upravo posvećenom društveno odgovornom djelovanju u različitim oblastima (sport, zaštita životne sredine, zdravstvo, obrazovanje). U svakodnevnom poslovanju Banka nastoji da umanja negativne učinke na prirodnu sredinu, tražeći mogućnosti njene obnove i zaštite, vodeći računa o pomenutom održivom razvoju Banke, što se može potkrijepiti i podatkom da je Banka u 2022. godini smanjila upotrebu papira.

Kroz različite aktivnosti, putem sponzorstava, donacija, projekata zaštite životne sredine, NLB Banka je u 2022. godini investirala značajna sredstva i vrijeme zaposlenih u povećanje kvaliteta života u zajednici.

Zaposleni predstavljaju ljudski kapital NLB Banke i jedan su od glavnih pokretača za stvaranje vrijednosti. Snažno smo fokusirani na znanje i cjeloživotno učenje i razvoj naših zaposlenih, te na razvoj njihovih talenta i iskustava, pomažući im da se lako prilagođavaju poslovnom okruženju koje se ubrzano mijenja. U 2022. godini usvojili smo novi sistem vrijednosti za zaposlene u NLB Grupi, a u čijem kreiranju su učestvovali upravo naši zaposleni. Usvojene vrijednosti i ponašanja koja ih prate odnose se na stalni rast i razvoj, preduzetnički duh i proaktivan rad na poboljšanju života u zajednici.

Ključni stubovi društveno – odgovornog poslovanja Banke, u skladu sa principima Politike društveno odgovornog djelovanja su na prvom mjestu briga za svoje zaposlene i zaštita zakonitosti i integriteta, kao i promovisanje ženskog preduzetništva i preduzetništva uopšte, povećavanje finansijske pismenosti i mentorski pristup klijentima, podrška profesionalnim i omladinskim sportovima, humanitarnim aktivnostima i zaštiti kulturne baštine.

Sada, više nego ikada, Banka osluškuje potrebe svojih klijenta i zaposlenih i to ne samo u oblasti finansijskog savjetovanja, već i u svim drugim oblastima od značaja za društvo i pojedinca.

Važan dio misije NLB Grupe, pored brige o klijentima kroz predanost, znanje i inovativna rješenja, je stvaranje boljeg života i bolje budućnosti za cijeli region u kojem posluje. NLB Grupa čvrsto vjeruje da može da obezbijedi dodatnu vrijednost klijentima, zaposlenima i istovremeno čitavom društvu, zbog čega je i krenula putem intenzivnog integrisanja održivosti u svoje poslovanje.

S tim u vezi, Banka je predano radila na cilju da u sve svoje aktivnosti integriše Principe Ujedinjenih nacija za odgovorno bankarstvo. Riječ je o jedinstvenom okviru za održivu bankarsku industriju, razvijenom u inovativnom partnerstvu između banaka i Ujedinjenih nacija. NLB d.d. je kao matična banka NLB Grupe 2020. godine potpisala Principe za odgovorno bankarstvo Ujedinjenih nacija, i sve članice NLB Grupe, koja posluje u regionu Jugoistočne Evrope, će slijediti primjer i postepeno uključivati održivost u poslovni model banke.

Principi odgovornog bankarstva definišu ulogu i odgovornost banaka u oblikovanju održive budućnosti. Istovremeno, pomažu u usklađivanju ciljeva banaka sa ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija i Pariskim sporazumom o klimatskim promjenama iz 2015. godine. Takođe, važno je da podstaknu banku da integriše održivost u sva svoja poslovna područja i utvrdi kako najbolje može doprinijeti održivom svijetu.

Ulaganje u razvoj sporta

Društveno odgovorno poslovanje Banke i dalje je usmjereno na snažnu promociju sporta, kroz podršku većim i manjim sportskim klubovima, mladim sportistima, čiji talenat i sportski duh su inspiracija za cijelo društvo i doprinose dobrom zdravlju i blagostanju.

U protekloj godini putem Zlatnog sponzorskog ugovora Banka je podržala Košarkaški klub Budućnost Voli za učešće na regionalnom takmičenju – ABA Liga i učešće u Euro Kupu. Takođe smo potpisali dvogodišnji sponzorski ugovor sa KK Derby, takođe učesnika ABA lige, sa ciljem pružanja podrške u takmičarskim sezonama 2022./2023. i 2023./2024. Napominjemo da je i NLB Grupa snažno posvećena razvoju regionalne košarke, kao zvanični sponzor ABA lige 2.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Sadržaj

Na ovaj način afirmiše se sport i najbolji sportski rezultati u Crnoj Gori i širom regiona. U oblasti sporta za mlade, NLB Banka je donacijama podržala više juniorskih klubova iz različitih sportova, dajući doprinos poboljšanju uslova za bavljenje sportom mladih talenata.

Na ovaj način pozali smo svijesti društva o značaju fizičkog vježbanja za očuvanje zdravlja koje je tokom prethodnih godina bilo zajednička briga svih nas, te usmjeravali pažnju javnosti na pozitivan uticaj koji će sport i nakon pandemije imati na rehabilitaciju, socijalizaciju i inkluziju.

Finansijsko opismenjavanje

Kao **finansijski mentor**, Banka je posvećena savjetovanju u oblasti finansijske pismenosti. Naime, uz pomoć posebne web platforme u okviru web portala, kao i zvaničnih profila Banke na društvenim mrežama, klijentima i drugim zainteresovanim građanima se pružaju korisni finansijski savjeti, dajući odgovore na pitanja kako samostalno upravljati ličnim i poslovnim finansijama, kako se razumno zaduživati, te kako planirati finansijsku budućnost.

Banka je u ovoj nastavila sa projektom posjeta osnovnim školama i predškolskim ustanovama koje, uz simbolične donacije opreme i potrepština za škole, imaju za cilj da se djeca kroz interaktivan pristup edukuju o osnovnim finansijskim pojmovima i o značaju štednje i odgovornog odnosa prema novcu.

Zaštita životne sredine i zdravlje zaposlenih

Banka je posebno posvećena aktivnostima zaštite životne sredine. Volonterski klub NLB Banke učestvovao je u ozelenjavanju park šume Gorica koja je uviše navrata bila izložena razornim požarima, kroz aktivnosti sadnje i raščišćavanja opožarenog terena, čime je realizovana donacija više od 300 sadnica za ovu park šumu.

Zajedno sa predstavnicima Agencije za zaštitu životne sredine bili smo u posjeti predškolicima vrtića „Suncokrili“ - JPU Ljubica Popović, gdje smo održali čas na temu odgovornog odnosa prema novcu i važnosti štednje, ali i o značaju očuvanja životne sredine. U susret Međunarodnom danu planete Zemlje, koji je

obilježen 22. aprila, zasadili smo više od 50 sadnica raznovrsnog drveća, ukrasnog žbunastog bilja i cvijeća, pa je dvorište vrtića dobilo novu aleju drveća i cvijeća u kojoj će djeca moći da uživaju prilikom slobodnih aktivnosti u dvorištu vrtića. Rado smo se pridružili i podržali inicijativu postavljanja tepiha od cvijeća koju je pokrenula Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i EU info centar, pa cvjetni tepih krase i sadnice NLB Banke. U okviru proslave Dana Evrope 7. maja, postavljen je cvijetni tepih sa hiljadama cvjetova koji su ukasili Dvorski trg Prijestonice Cetinje. U saradnji sa Zavodom za transfuziju Crne Gore, uspješno smo realizovali još jednu akciju dobrovoljnog davanja krvi, kojoj se odazvao veliki broj naših kolega.

Briga o klijentima

U 2022. godini obezbijedili smo razne benefite za korisnike digitalnih usluga Banke.

NLB penzionerima smo uz penziju poklonili cegere za kupovinu od recikliranog materiala, kako bi se smanjila upotreba plastičnih kesa.

Podrška lokalnoj biznis zajednici

Putem projekta „**Okvir pomoći**“ i u 2022. godini Banka je bila podrška lokalnoj biznis zajednici. Projekat je realizovan u saradnji sa kompanijom Visa i medijskim partnerima „Vijesti“ i Metropolis Media, portalom i televizijom RTVCG, te portalom Bankar. Ovogodišnjim projektom #OkvirPomoći fokusirali smo se na podršku održivim projektima i zelenim idejama koje će donijeti napredak, priliku za razvoj i bolji život u regionu. Konkurs je zatvoren izborom tri pobjedničke održive ideje kandidata iz Slovenije, Srbije i Crne Gore. Treće mjesto na regionalnom takmičenju osvojilo je preduzeće Montex Elektronika iz Podgorice, koje se sa svojim projektom »Mokos« bavilo problemom učestalih požara na teritoriji Crne Gore u ljetnjim mjesecima, a koji su prethodnih godina izazavali nemjerljive materijalne gubitke i štetu po životnu sredinu i zdravlje građana. »Mokos« nudi softversko rješenje ovog problema i uspostavljanje sistema monitoring centra radi rane detekcije požara i pravovremene reakcije odgovornih javnih službi.

NLB Banka je prva komercijalna banka u Crnoj Gori koja se pridružila **Programu podrške Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) „Žene u biznisu“**, sa ciljem da podrži potencijal

preduzetnica, omogućavajući pristup finansiranju, ali i znanju potrebnim za rast poslovanja. Kao Banka primarnog izbora za više od 32% registrovanih biznisa kojima upravljaju žene u Crnoj Gori, NLB je na ukazano povjerenje klijentkinja uzvratila programom koji nudi bolje bankarsko iskustvo, uz posebno olakšan pristup izvorima finansiranja, koji je i dalje je glavna prepreka široj inkluziji preduzetnica, i to kroz značajne pogodnosti kreirane na osnovu temeljne analize tržišta, a koje su u potpunosti prilagođene njihovim potrebama i koje uklanjaju barijere za rast i razvoj i prepreke na putu ka realizaciji finansiranja. U okviru **Programa „Žene u Biznisu“** koji sprovodi EBRD, a u organizaciji Banke, u 2022. godini je završen niz besplatnih edukacija na temu „CRM – Upravljanje odnosima sa kupcima“, nastao kao izraz prepoznavanja potrebe ženskih biznisa da se spremnije suoče sa izazovom stručno nazvanim „permacrisis“ ili „permanentna kriza“. Program „Žene u biznisu“ ima za cilj da podrži potencijal preduzetnica omogućavajući pristup finansiranju i znanju potrebnim za rast poslovanja.

NLB Banka je u posljednjem kvartalu 2022. podržala i projekat **„Top Women Business Montenegro 2022“** kao generalni pokrovitelj. Projekat je podrazumijevao niz aktivnosti u oktobru i novembru, koje su imale za cilj osnaživanje poslovne zajednice žena u Crnoj Gori.

Uspješan završetak poslovne 2022. godine Banka je proslavila **korporativnim koktelom** u vinskom podrumu “Šipčanik” zajedno sa svojim klijentima, zaposlenima i finalistima regionalnog konkursa #Okvir Pomoći koji je pokrenula NLB Grupa. Ovom prilikom rukovodstvo Banke je prenijelo izraze zahvalnosti klijentima za dugoročno partnerstvo i lojalnost i najavilo još veći fokus na održivom poslovanju i partnerstvu sa klijentima, te inovacije proizvoda i usluga u skladu sa principima odgovornog bankarstva. Događaj je realizovan u saradnji sa Gregorom Vračkom, renomiranim šefom iz Slovenije, koji je ponosni vlasnik Michelinove zvjezdice i šefovima lokalnih hotela i restorana, sa kojima je dijelio svoja kulinarska znanja i savjete za dostizanje prestižnog priznanja Michelin star. Vračko je narednog dana u šarmantnom hotelu „Zeta” - dijelu Savana Grupe, održao kulinarski Masterclass. Događaj je organizovan u saradnji Banke i hotela Ramada.

Nagrade

Banka je dobitnik priznanja **„Najbolja banka u Crnoj Gori“** koje dodjeljuje svjetski uticajan finansijski magazin „Euromoney“.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo

Sadržaj

Prestižnu nagradu „Awards for Excellence 2022“ primio je predsjednik Upravnog odbora Martin Leberle, na ceremoniji koja je 13. jula održana u Londonu.

Nekoliko mjeseci nakon osvajanja nagrade „Najbolja banka u Crnoj Gori“, Banka dobija još jedno prestižno godišnje priznanje – „**Banka godine u Crnoj Gori**“. Internacionalni finansijski magazin The Banker, u izdanju renomirane medijske grupe Financial Times, proglasio je NLB Banku za banku 2022. godine u Crnoj Gori. Na svečanoj ceremoniji koja je 1. decembra održana u Londonu, pred brojnim predstavnicima najeminentnijih svjetskih finansijskih institucija, ovo priznanje primio je predsjednik Upravnog odbora Martin Leberle.

Pomoć ugroženim kategorijama društva

Značajna aktivost iz domena društvene odgovornosti realizovana je u posljednjem kvartalu 2022. godine, i to **novogodišnja donacija** u iznosu od 50 hiljada EUR. Sredstva za donaciju obezbijedila je NLB Grupa, na svim tržištima na kojima posluje.

Zaposleni u NLB Grupi predlagali su i glasali za različita udruženja, humanitarne organizacije i grupe kojima će se dodjeliti sredstva u ukupnoj vrijednosti većoj od 500 hiljada EUR.

U Crnoj Gori smo uručili donacije Udruženju roditelja djece oboljele od dječijeg karcinoma „Fenix“, Narodnoj kuhinji

glavnog grada i Centru za autizam, razvojne poremećaje i dječju psihijatriju „Ognjen Rakočević“.

Sprečavanje mita i korupcije

NLB d.d. djeluje u finansijskom sektoru, za koji je karakteristična visoka i obimna regulisanost, jer je izložen visokim rizicima, što uključuje i sistemske rizike. NLB d.d. je takođe svrstana među sistemski značajne banke u Evropskoj Uniji (EU) i kao takva podvrgnuta nadzoru Banke Slovenije i Evropske centralne banke.

NLB d.d. mora obezbjeđivati usklađenost sa važećim pravnim aktima EU i propisima Republike Slovenije i drugim aktima, smjernicama, preporukama i međunarodnim standardima, koje usvajaju EU institucije i drugi organi EU i organi Republike Slovenije.

Sve članice NLB Grupe dužne su da uspostave trajnu i efikasnu funkciju usklađenosti poslovanja.

U okviru funkcije usklađenosti poslovanja, članice NLB Grupe uzimaju u obzir specifične rizike usklađenosti, kojima je konkretno društvo izloženo i uključuju, između ostalog, sprečavanje i istrage prevara, zloupotreba i drugih štetnih radnji i sprečavanje korupcije i sukoba interesa.

U tom smislu, Banka je donijela novu Politiku sprečavanja korupcije i podmićivanja i upravljanja sukobom interesa, kojom se, uz već uspostavljena osnovna pravila i postupke upravljanja rizicima sukoba interesa na nivou cjelokupne NLB Grupe,

uvode i dodatne kontrole transparentnosti u odnosima sa dobavljačima.

Uz već uspostavljena pravila u dijelu primanja i davanja poklona i sprečavanja korupcije, uvedena su dodatna pravila i obaveze organizacionih jedinica u cilju smanjena rizika od korupcije, pravila za lobiranje, saradnju sa javnim sektorom kao i niz praktičnih primjera. Politika je usklađena sa relevantnim dokumentima NLB d.d. i novim regulatornim okvirom u Crnoj Gori i usvojena od strane Odbora direktora u septembru 2021. godine. Banka je tokom 2022. godine sprovela elektronsku edukaciju na teme *Sprječavanje sukoba interesa, Sprječavanje korupcije, Etika, integritet i Kodeks ponašanja* i *Sprečavanje prevare, zloupotrebe i drugih štetnih ponašanja*, kao i radionice na temu *Sukob interesa i povezana lica*.

Osim toga, Banka primjenjuje i Uputstvo o postupku ispitivanja sumnji o štetnom ponašanju, preduzimanju mjera i zaštita zviždača, koje uspostavlja standarde Banke u postupku ispitivanja štetnih ponašanja, koje izvrše zaposleni u Banci ili spoljni učinioci, pri čemu u oba slučaja u Banci nastane ili bi mogla da nastane materijalna ili nematerijalna šteta. Ovim Uputstvom definisane su i mjere za podsticanje prijava i mehanizmi zaštite internih zviždača.

Banka nije imala poznatih odstupanja od Politike sprečavanja korupcije i podmićivanja i upravljanja sukobom interesa tokom 2022. godine, niti prijavljenih ili otkrivenih slučajeva sukoba interesa i korupcije.

Izjava
Upravnog odbora

Ključni događaji

Makroekonomski indikatori

Pozicija na tržištu

Analiza finansijskog
rezultata

Planirani budući razvoj

Upravljanje rizicima

Aktivnosti razvoja

Organi upravljanja

Ostalo